

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
Hornicko - geologická fakulta

Bakalářská práce

**PO STOPÁCH SOCHAŘSKÝCH DĚL VZNIKLÝCH V RÁMCI
„SOCHAŘSKÉHO SYMPOZIA“ V HORNICKÉM MUZEU V OSTRAVĚ
PETŘKOVICÍCH.**

Ostrava 2008

Jana Kaniová

Školní rok: 2007/2008

Zadání bakalářské práce

Student:

Jana Kaniová

Obor:

Geovědní a montánní turismus

Název práce:

**Po stopách sochařských děl vzniklých v rámci
"Sochařského sympozia" v Hornickém muzeu v Ostravě-
Petřkovicích**

Anglický název práce:

**After Feet of Sculptural Works Arose in "Sculptural
Symposium" in Mining Museum in Ostrava Petřkovice**

Osnova pro zpracování:

1. Úvod
2. Historie a současnost sympozia a setkání sochařů v Hornickém muzeu
3. Autoři sochařských děl a jejich profil, materiály pro vytvoření výsledného díla
4. Zmapování umístění sochařských děl v regionu
5. Návrh prohlídkové trasy po vybraných lokalitách s těmito sochařskými díly
6. Závěr - zhodnocení významu celé akce pro veřejnost

Rozsah grafických prací: dle pokynů vedoucího bakalářské práce

Rozsah průvodní textové zprávy: cca 30 stran

Seznam odborné literatury: dle pokynů vedoucího bakalářské práce

Forma zpracování bakalářské práce: základní formální předpisy pro zpracování bakalářské práce jsou upřesněny interními pokyny vedoucího institutu (kopie je nestránkovanou součástí textové zprávy).

Prohlášení: součástí textové zprávy bakalářské práce je prohlášení o původu práce

Počet odevzdávaných prací: originál + 2 kopie

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Josef Mazáč, CSc.**

Konzultant: **Mgr. Martin Kuchař, akadem. sochař**

Oponent:

Termín zadání: **22.10.2007**

Termín odevzdání: **30.04.2008**

Doc. Ing. Radomír Grygar, CSc.
vedoucí institutu geologického inženýrství

V Ostravě dne **22.10.2007**

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Využité písemné materiály jsem uvedla v seznamu literatury.“

V Ostravě 25.dubna 2008

Jana Kaniová

OBSAH

1. ÚVOD.....	1
2. HISTORIE A SOUČASNOST SOCHAŘSKÝCH SYMPOZIÍ	2
2.1 Zrod sochařských sympozií.....	2
2.2 Pojem „sochařské sympozium“ tak jak pojmu rozumíme dnes.....	2
2.3 Sochařská sympozia konaná na území města Ostravy.....	2
2.4 Vybraná sympozia konaná na území České republiky.....	3
3. VZNIK MEZINÁRODNÍHO SOCHAŘSKÉHO SYMPOZIA LANDEK.....	3
3. 1 Hledání vhodné lokality pro uspořádání sympozia.....	4
3.1.1 Vnitřní organizace sympozia.....	6
3.1.2 Stanovy sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií.....	7
3.2 Financování sympozií.....	10
3.2.1 Financování sympozií pomocí grantů.....	10
3.2.2 Financování sympozií pomocí sponzorských darů.....	12
3.2.3 Zvláštní výdaje související s organizací sympozií.....	14
3.3 Jednotlivé ročníky landeckých sochařských sympozií.....	15
3.3.1 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 02.....	15
3.3.2 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 04.....	18
3.3.3 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 06.....	19
3.3.4 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 08.....	23

4. AUTOŘI SOCHAŘSKÝCH DĚL.....	24
4.1 Stručný profil účastníků sympozia Landek 02.....	24
4.2 Stručný profil účastníků sympozia Landek 04.....	27
4.3 Stručný profil účastníků sympozia Landek 06.....	31
4.4 Účastníci Mezinárodního sochařského sympozia Landek 08.....	35
4.5 Materiály využívané umělci k tvorbě sochařských děl.....	36
4.5.1 Božanovský pískovec.....	36
4.5.2 Brazilské gabro.....	36
4.5.3 Hořícký pískovec.....	37
4.5.4 Křišťanovský diorit.....	37
4.5.5 Maletínský pískovec.....	38
4.5.6 Slezský mramor.....	38
4.5.7 Světlá slezská žula.....	39
4.5.8 Štěpanovický syenit.....	39
5. UMÍSTĚNÍ SOCHAŘSKÝCH DĚL V REGIONU.....	40
5.1 Těrlicko - Hradiště, Horní Dvůr.....	40
5.2 Obecní park v centru Stonavy.....	41
5.3 Areál firmy NBS Invest – Prostřední Suchá.....	41
5.4 Centrální park v Havířově.....	42
5.5 Sad Milady Horákové.....	42
5.6 Hřbitov Ostrava – Svinov.....	43
5.7 Petřkovické náměstí.....	43
5.8 Landek.....	43
6. NÁVRH PROHLÍDKOVÉ CYKLOTRASY PO VYBRANÝCH LOKALITÁCH S TĚMITO SOCHAŘSKÝMI DÍLY.....	47
6.1 Popis cykloturistické trasy se sochařskými díly.....	47
6.2 Zajímavá místa na trase.....	51
6.2.1 Český Těšín.....	51
6.2.2 Těrlicko – Kostelec.....	52
6.2.3 Chotěbuz – Podobora, Archeopark.....	52
6.2.4 Louky nad Olší.....	53
6.2.5 Stonava.....	53

6.2.6	Horní Suchá.....	55
6.2.7	Prostřední Suchá.....	55
6.2.8	Havířov.....	55
6.2.9	Ostrava.....	57
6.2.10	Petřkovice.....	58
7.	ZÁVĚR.....	59
	POUŽITÁ LITERATURA.....	60
	ELEKTRONICKÉ ODKAZY.....	62
	JINÉ ZDROJE.....	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	65
	SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	68
	SEZNAM TABULEK.....	70

1. ÚVOD

Tomu, aby mohla začít vznikat socha, předchází dlouhá řada na sebe navazujících činností, práce a pomoc mnoha lidí. Těch, kteří vědí, kde je pod zemí ukrytý krásný „kámen“. Jiných, jenž tento kámen dokáží ze země vylomit, vyzdvihnout a odvést. A těch, jenž jsou v blízkosti „kamene“, než se dostane k samotnému sochaři, aby mohl začít tvořit.

Když se vše podaří zajistit je nutné umožnit sochaři setkat se s „kameny“, aby si mezi nimi našel ten svůj ideální, jedinečný. Aby ho mohl zkoumat, přemýšlet, trápit se nejistotou, radit se, snít a docházet k rozhodnutí, jakouže to konkrétní představu kameni vdechne. Uskutečňuje svou vizi, pracuje na soše, řeže, seká dlátem, brousí, leští. Prožívá nekonečně mnoho hodin v těsné blízkosti rodícího se díla. Díky všemu co předcházelo, nakonec, vznikne socha.

Tento příběh není příběhem jen jedné sochy, je příběhem všech, které byly vytvořeny, proto aby mohly žít. K tomu potřebují v první řadě své místo, přijetí, někdy možná i diskuzi, či výhrady. Nikdy! Nikdy však zapomnění, opovržení, či netečnost. Aby se tento pracný a krásný příběh sochy měl šanci, mnohokrát a po dlouhou dobu, opakovat vznikají sochařská sympozia. Sympozia, jež neposkytují ani záruku kvality, ani úspěchu. Jsou však zárukou toho, že se vytvořená díla, v dnešní hektické době a diktatuře peněz, zcela neztrácí.

2. HISTORIE A SOUČASNOST SOCHAŘSKÝCH SYMPOZIÍ

V antice pojem symposium evokoval filozofický rozhovor na téma, které bylo předem stanoveno samotnými účastníky. V historii byla sepsána mnohá oslavná symposia neméně slavnými filozofy. Nejznámější je Platónovo slavné Symposium, v němž autor popisuje jak aténští mužové společně hodují, popíjejí a rozmlouvají o všeličems hlavně o lásce, kráse a umění. Symposium tehdejšího chápání byla tedy oslava neboli hostina. [17]

2.1 Zrod sochařských symposií

V roce 1959 vzniklo v rakouském *St. Margarethen první mezinárodní setkání sochařů*. Jedenáct sochařů z osmi zemí pracovalo a společně žilo po dobu tří měsíců v kamenném lomu, kde byly sochy také následně ponechány. Právě zde bylo toto setkání poprvé pojmenováno sochařským symposiumem. Sochaři tímto počinem navázali volnou formou na dávná symposia antická. V následujících letech se myšlenka symposií, a nejen těch sochařských, rychle šířila po Evropě, ale také v mnoha dalších zemích. Mezi prvními se symposia objevila *ve Slovinsku*, vzápětí se uskutečnilo symposium *v Berlíně* a na poušti *Negev v Izraeli*. Následovala symposia v korutanském *Kirchheimu* nebo v německém *Oggelshausenu*. [internet-1]

2.2 Pojem „sochařské symposium“ tak jak pojmu rozumíme dnes

Sochařským symposiumem v současné podobě rozumíme setkání umělců z různých koutů Země tak i domácích, kteří společně po dobu několika týdnů pobývají, poznávají se a tvoří, vzájemně se inspirují, předávají si drahocenné zkušenosti, sledují se navzájem při práci, debatují, přemýšlejí a vyměňují si názory až do chvíle, kdy se čas symposia naplní, sochařská díla jsou vytvořena a připravena k umístění na vybrané místo, tak aby mohly přinášet potěšení lidem. [17]

2.3 Sochařská symposia konaná na území města Ostravy

Na území města Ostravy se již v minulosti konala sochařská symposia. Nebylo jich sice mnoho, ale o to významněji se zaryla do paměti nejen obyvatelům města, ale i široké kulturní veřejnosti. Prvním symposiumem, které se zde konalo bylo *Mezinárodní symposium prostorových forem v roce 1967*. Plasty vytvořené autory jako Aleš Veselý, Karel

Nepraš a mnohými dalšími měly být umístěny v sadu J.A. Komenského, který se rozkládá podél řeky Ostravice. V roce 1967 zde vznikla kolekce třinácti plastik, které byly inspirovány tehdejšími dobovými vlivy. Tyto sochařské objekty však v 70. letech postihl nechvalný osud. Díla byla ze sadu odstraňována ba dokonce i ničena. Někteří autoři stihli na poslední chvíli svá díla uchránit tím, že je stačili včas přemístit na jiné místo. Tímto nechvalně známým počinem se Ostrava posunula v oblasti kulturní osvícenosti směrem zpět na dlouhá léta.

Zkaženou reputaci mělo napravit až *Mezinárodní sympozium prostorových forem v letech 1993 až 1994*. Tohoto sympozia se zúčastnili i někteří z účastníků původního sympozia z 60. let. Jejich práce byly, po ukončení sympozia, osazeny v sadu Milady Horákové. Tato díla dnes bohužel chátrají ať už postupem času nebo s nemalou pomocí vandalů. [12]

2.4 Vybraná sympozia konaná na území České republiky

Na řadě míst České republiky se od 90. let konají sympozia, která mají rozdílné zaměření. Jedno však mívají společné a tím je inspirace tradicemi, například zpracováním dřeva – *Sympozium Dřevěná plastika* ve Žďáru Nad Sázavou, sochařské *Sympozium Sloup* v Olomouci; zpracováním kovů – *Mezinárodní setkání uměleckých kovářů Hefaiston* na Helfštýně; zpracováním kamene – *Mezinárodní žulové sympozium* v Jindřichově Hradci, které pokračovalo v tradici *Žulového sochařského sympozia* v Milevsku; či zpracování mramoru – *Sochařské sympozium Cesta mramoru* v Dobřichovicích.

3. VZNIK MEZINÁRODNÍHO SOCHAŘSKÉHO SYMPOZIA LANDEK

V roce 2000, kdy se ostravský sochař Martin Kuchař účastnil Žulového symposia v Jindřichově Hradci se zrodila původní myšlenka k založení vlastního sochařského sympozia. Cesta, která vedla k realizaci takovéto tvůrčí dílny sochařů však byla poměrně dlouhá a klikatá. Zkušeností s organizováním podobných akcí nebylo mnoho. Nad počátečními nezdary a překážkami však nakonec zvítězila touha, odhodlání, pevná vůle a také patřičná dávka štěstí. [jiné zdroje-1]

3.1 Hledání vhodné lokality pro uspořádání sympozia

Nejprve bylo nutno nalézt v našem kraji lokalitu, která by byla vhodná k takovému setkání. Původně pan Martin Kuchař uvažoval o obci Stonava, kde měl získat k tomuto účelu část obecního pozemku, jež se mu jevil jako zcela vyjímečné místo v tomto s uhlím silně spjatém kraji. Přestože starosta obce byl tomuto nápadu plně nakloněn obecní zastupitelstvo přidělení pozemku k tomuto účelu neodsouhlasilo.

A tak začalo nové hledání. Dalším zvažovaným objektem byla šachta Oderka v Ostravě Přívoze, v jejímž areálu se dochovaly povrchové budovy. Právě tyto budovy se zdály být vhodnými k provozování sympozia. Pan Kuchař podal oficiální žádost adresovanou Viktoru Koláčkoví (tehdejšímu předsedovi představenstva a generálnímu řediteli OKD), ve které sdělil svůj záměr k pořádání sympozia a požádal o poskytnutí prostor pro tyto účely. Právní oddělení správy důlních děl OKD však zaujalo odmítavé stanovisko. V té době již mělo OKD s Oderkou jiné plány. Vzápětí vznikl z Oderky průmyslový areál a tak se ani na podruhé nepodařilo zajistit potřebné zázemí.

Namísto Oderky mu však byly nabídnuty náhradní tři lokality. Po shlednutí těchto nabízených lokalit si vybral pro své sympozium budovy v areálu Hornického muzea v Ostravě – Petřkovicích, které také Viktor Koláček ze třech nabízených doporučoval.

Areál, jež si sochař Martin Kuchař nakonec vybral je úzce vázán na historii hornictví. Zde se roku 1957 našlo významné sochařské dílo staršího paleolitu tzv. Petřkovická, nebo Landecká Venuše. Můžeme tudíž s jistotou tvrdit, že toto místo bylo zasvěceno umění i v pravěku. Část areálu, ve které Martin Kuchař dnes žije i pracuje, je úzce spjata se vznikem dolu Anselm, později Eduard Urx. Od vzniku dolu až do konce 2. světové války patřil komplex těchto čtyř budov Báňské hasičské záchranné službě, poté došlo k znárodnění a s rozvojem těžkého průmyslu se komplex budov stal praktickým výukovým střediskem stále početnější skupině hornické mládeže.

Obr. č. 1: Těžní věž bývalého dolu Anselm (Eduard Urxe) na Landeku (vlastní foto. 2008)

V části budovy, kterou dnes ostravský sochař využívá jako ateliér, v němž tvoří, byla tehdy nástrojárna a kovárna. Obytná část budovy sloužila po celou dobu ke kancelářským účelům. V roce 1991, kdy zde skončila těžba, bylo školící středisko bylo zrušeno a místo toho zde byla vybudována salma. Zde se obrábělo a zpracovávalo dřevo nutné pro důlní výdřevy a zabezpečení chodeb a slojí, pro okolní tehdy ještě existující šachty. V roce

Obr. č. 2: Sochařský ateliér, místo ve kterém tvoří Martin Kuchař (vlastní foto, 2008)

1993 byly tyto objekty privatizovány a vlastníkem se stala firma DAKO, která ale ovšem v roce 1997 po zničujících povodních ukončila činnost a objekty zpět prodala firmě OKD a.s., jež budovy po čtyři roky pronajímala různým firmám.

Od roku 2000 pronajímá OKD tyto nemovitosti Martinu Kuchařovi. Objekty byly v roce 1997 značně poškozené a zdevastované povodněmi, nemalou mírou tomu přispělo i střídání se mnoha firem. K tomu, aby zde bylo možné pořádat sympozium, bylo nutné provést stavební úpravy. Největšího rekonstrukčního zásahu se dostalo bývalé nástrojárně v níž je situován ateliér. Byly zde provedeny úpravy elektroinstalace a rovněž sanace povodněmi navlhlého zdiva a omítek, které byly zcela odstraněny. Naproti tomu kancelářská budova nebyla tolik poškozena, byly zde provedeny jen nepatrné stavební úpravy související s požadavky na ubytování určitého počtu sochařů (vybudování vlastního sociálního zařízení, nezbytná úprava pokojů a vybudování kuchyňky). V květnu roku 2002 se sem Martin Kuchař nastěhoval a ještě téhož roku v létě se zde konalo první Mezinárodní sochařské sympozium. Kromě ateliéru a místa konání sochařských sympozií je zde rovněž sídlo Sdružení pro konání kamenných sympozií. **[jiné zdroje-1]**

Velkým přínosem lokalizování sympozia na jedno místo, kde jednak sochaři tvoří, ale také během konání žijí má bezesporu výhody sociálního charakteru, jako je utužování vztahu, který by při odděleném ubytování vznikalo mezi sochaři jen stěží. Střetávají se zde obvykle zástupci všech generací, zvláště však pro ty mladé, začínající sochaře, je takováto příležitost pracovat s ostřílenými sochařskými profesionály významnou zkušeností pro další působení v této umělecké oblasti.

3.1.1 Vnitřní organizace sympozia

Profesionální sochař Martin Kuchař, jenž navštívil mnoho podobných sympozií jak v tuzemsku tak i zahraničí se rozhodl po vzoru sympozia z Jindřichova Hradce a Milevska uspořádat podobný projekt v Moravskoslezském kraji. Uspořádání celé akce však s sebou neslo i řadu právních náležitostí, které jsou pro konání takovéto organizačně náročné akce nezbytně nutné. Takovouto právní náležitostí se myslí založení spolku či sdružení. Přičemž, sdružení jakožto samostatná právnická osoba, by významně usnadnilo financování celého projektu. Při požadování příspěvků pro financování sympozia osobně, jakožto fyzická osoba Martin Kuchař, by byl ve většině případů pravděpodobně odmítnut. Na základě této skutečnosti se rozhodl pro založení sdružení, které by efektivně přispělo k získání tolik potřebných peněžních prostředků ať už od organizací či sponzorů.

[jiné zdroje-1]

Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií tedy vzniklo registrací Ministerstvem vnitra ČR. Návrh na registraci tehdy podali tři členové přípravného výboru, jmenovitě: sochař profesního zájmu Martin Kuchař, redaktorka a předsedkyně regionální rady syndikátu novinářů ČR Hana Kuchařová, ekonom a daňový poradce Ing. Renáta Preisslerová. Za pomoci právního zástupce byly sepsány stanovy budoucího občanského sdružení, kde muselo být uvedeno následující: název sdružení; sídlo sdružení; cíl jeho činnosti; orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů oprávněných jednat jménem sdružení; ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem; zásady hospodaření. Dále stanovy obsahují jména, příjmení, data narození a bydliště členů budoucího sdružení. Spolu s registračním návrhem byly stanovy ve dvojím vyhotovení odeslány na Ministerstvo vnitra ČR. Po splnění všech podmínek podléhajících zákonu 83/1990 Sb. o sdruženích občanů ze dne 27. března 1990 Ministerstvo vnitra přidělilo sdružení IČO. Sdružení muselo do 8 dnů ode dne registrace provést registraci u finančního úřadu v Havířově. **[jiné zdroje-1]**

I když si byl celý přípravný výbor jist správností odeslaných materiálů, přesto byly materiály několikrát zaslány zpět k přepracování. Celý proces tak od samotného založení přípravného výboru a sepsání stanov, podání návrhu na registraci a následných oprav až po schválení, čili registraci trval přibližně jeden rok.

3.1.2 Stanovy sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií

Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií se sídlem v Havířově vzniklo dne 20.5.2001, je samostatnou právnickou osobou zastupovanou navenek svým předsedou, kterým je Martin Kuchař. Po nalezení vhodné lokality a zprovoznění objektu v Hornickém muzeu se sídlo sdružení přestěhovalo pod Landek do Ostravy – Petřkovic.

Cílem sdružení je snaha o veřejnou prezentaci a rozšiřování umělecky vytvořených skulptur a jiných uměleckých děl. Jak už bylo výše zmíněno toto sdružení bylo založeno za účelem převzetí štafety již proběhlých ročníků a to v jihočeských městech Milevsku a Jindřichově Hradci. Zde se konalo 8 mezinárodních kamenných sympozií, na která se v letních měsících sjížděli sochaři z celého světa, aby zde vytvářeli svá díla v kameni. Jejich výtvořiny poté zkulturnily městské parky a veřejná prostranství a staly se součástí kulturního mobiliáře těchto měst. Cílem sdružení je pokračovat v této činnosti nejen v blízkém okolí Ostravy, ale také na území severní Moravy a Slezska.

Posláním sdružení je organizačně, finančně a morálně podporovat pořádání mezinárodních kamenných sympozií. Naplněním tohoto poslání je právě konání sympozií a následné zkrášlování krajiny, která je v našem regionu silně ovlivněna těžební a průmyslovou činností. **[19, jiné zdroje-1]**

V textu jsou již výše uvedeny osoby, které stály u zrodu občanského sdružení. Později k těmto stávajícím členům přibyla Ing. Alexandra Zdražilová, zastávající funkci kontrolního orgánu sdružení. V dalších letech postupně přibývali noví členové, Petr Kaštovský, jež plnil funkci tajemníka a dále Lucie Jedličková, asistentka sdružení. V současnosti má tedy občanské sdružení členů šest.

Členem občanského sdružení se může stát právnická i fyzická osoba, která je ochotna podílet se na plnění cíle a poslání občanského sdružení. Nové členy přijímá valná hromada občanského sdružení, tentýž orgán může členství ve sdružení zrušit. Členství lze rovněž zrušit samotným členem ať už písemným oznámením adresovaným občanskému sdružení, ústním oznámením na valné hromadě, nebo neúčastněním se v další činnosti sdružení a nezaplacením členského příspěvku. Všichni členové mají rovněž právo účastnit se zasedání valné hromady a zde svobodně pronášet své názory a podněty související s plněním poslání, cíli a činností občanského sdružení. Povinností člena je rovněž také přispívat členským příspěvkem k dobré činnosti občanského sdružení. Výše členského příspěvku na

jeden rok činí 200,- Kč u právnických osob a 100,- Kč u fyzických osob. Valná hromada si vyhrazuje právo výši členského příspěvku změnit.

Prvotním orgánem občanského sdružení je přípravný výbor. Ten jedná jménem sdružení až do doby než se navolí orgány sdružení. Přípravný výbor dále určí jednoho ze členů staršího osmnácti let, který je oprávněn jednat jeho jménem.

Nejvyšším orgánem občanského sdružení je valná hromada, která je svolávána výborem občanského sdružení jedenkrát v každém kalendářním roce, přičemž jsou členům zasílány písemné pozvánky. První valnou hromadu svolává přípravný výbor ve fázi, kdy se budoucí občanské sdružení formuje. Výbor také může svolat mimořádnou valnou hromadu nebo náhradní valnou hromadu. Každoroční i mimořádná valná hromada se konají zpravidla v sídle sdružení. Valná hromada je oprávněna k následujícím úkonům jako: konkrétně určit cíle a poslání; volit výbor občanského sdružení; zrušit členství člena; měnit výši členského příspěvku; zvolit předsedajícího valné hromady; schvalovat uzavření písemných smluv o součinnosti s jinými občanskými sdruženími; kontrolovat činnost výboru, odvolávat jednotlivé členy výboru, nebo i celý výbor; rozhodovat o změně stanov občanského sdružení (změna se musí do patnácti dnů od jejího schválení oznámit Ministerstvu vnitra České republiky a zaslat spolu se dvěma vyhotoveními změn stanov); rozhodovat o využití finančních prostředků sdružení, dávat souhlas k disponování předsedy nebo výboru sdružení s finančními prostředky; rozhodovat o dobrovolném rozpuštění nebo sloučení s jiným občanským sdružením; rozhodovat o tématech, která budou na zasedání valné hromady projednávána. Zapisovatel, jež je zvolen předsedajícím valné hromady, vyhotovuje zápis z konání valné hromady. Předseda a zapisovatel tento vyhotovený zápis podepíše na důkaz správnosti. Zápis sepsaný na valné hromadě se archivuje po dobu deseti let v sídle občanského sdružení. Valná hromada může rozhodovat, pokud se dostaví alespoň 50 % z členů občanského sdružení a rozhoduje prostou většinou přítomných členů. V případě menšího počtu než 50 % z členů občanského sdružení se koná tentýž den náhradní valná hromada, která rozhoduje prostou většinou přítomných členů.

Dalším orgánem občanského sdružení je výbor občanského sdružení, jenž je volen valnou hromadou. Tento výbor řídí činnost mezi zasedáními valných hromad. Návrh na zvolení člena výboru může podat kterýkoli člen občanského sdružení ať už písemně nebo i ústně na zasedání valné hromady. Výbor občanského sdružení má tři členy: předsedu, tajemníka a hospodáře. Valná hromada volí navržené kandidáty na tyto funkce ve výboru.

Výbor se volí na dobu jednoho roku, zpravidla do konání další valné hromady. Valná hromada kontroluje činnost výboru a vyhrazuje si právo na odvolání člena nebo i výboru během funkčního období. Při odvolání člena výboru se současně zvolí nový člen výboru a to do konce funkčního období. Při odvolání celého výboru musí valná hromada zvolit nový výbor v co nejkratší době. Výbor se schází podle potřeby, zpravidla však 1 x za měsíc. Výbor rozhoduje většinou všech přítomných hlasů. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Předseda občanského sdružení zastupuje sdružení navenek, je oprávněn činit potřebné právní úkony jménem sdružení, zavazovat občanské sdružení a přijímat plnění. Předseda se za občanské sdružení podepisuje tak, že k názvu sdružení připojí svůj vlastnoruční podpis. V případě, že předseda nemůže svou funkci plnit zastupuje ho místopředseda občanského sdružení. Při zastupování má, místopředseda stejná práva a povinnosti. Dalším členem je jednatel občanského sdružení, jenž se stará o agendu spojenou s činností sdružení. Dále hospodář, který vede účetní agendu, podává daňová přiznání a vyřizuje veškeré záležitosti týkající se hospodaření občanského sdružení. Členem výboru s kontrolním oprávněním vůči hospodáři je revizor. Jednatel, hospodář a revizor jsou o své činnosti povinni informovat předsedu, v nepřítomnosti místopředsedu.

Všechny funkce ve výboru občanského sdružení i funkce na valné hromadě jsou funkcemi čestnými a tudíž nejsou honorovány.

Činnost sdružení je financována z členských příspěvků a sponzorských darů. Za hospodaření sdružení odpovídá předseda sdružení, tajemník a hospodář. O použití nabytých prostředků rozhoduje valná hromada spolu s výborem občanského sdružení a předsedou sdružení. Předseda si však musí předem vyžádat souhlas většiny členů výboru a předem odůvodnit použití finančních prostředků valné hromadě. Sdružení vede řádnou evidenci příjmů a výdajů podle platných předpisů, o tyto záležitosti se stará hospodář, který rovněž připravuje a podává daňová přiznání. Kterýkoliv ze členů výboru může kdykoliv nahlédnout do účetní evidence vedené hospodářem. Člen sdružení může rovněž nahlédnout do účetní evidence, musí však tento požadavek oznámit písemně, některému ze členů výboru a to alespoň patnáct dní předem, nebo o to požádat na valné hromadě.

Orgánem pravomocným k rozhodnutí o rozpuštění je ministerstvo vnitra. Občanské sdružení může zaniknout buďto dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením. O dobrovolném rozpuštění nebo sloučení rozhoduje valná hromada, která tento

zánik oznámí ministerstvu vnitra do patnácti dnů. Při zániku sdružení se provede majetkové vypořádání za pomoci likvidátora, kterého určí valná hromada nebo výbor sdružení. Pokud není určena ani valná hromada ani výbor sdružení určí likvidátora Ministerstvo vnitra.

Stanovy občanského sdružení jsou závazné pro všechny jeho členy. Nesmí kohokoli nutit ke sdružování nebo k účasti na činnosti, neumožňovat vystoupení ze sdružení. Tyto stanovy nabývají platnosti dnem registrace sdružení a jsou uloženy v sídle sdružení. [19]

3.2 Financování sympozií

3.2.1 Financování sympozií pomocí grantů

Akce je financována z velké části za pomoci tzv. grantů čili dotací, o které se oficiálně žádají nejrůznější instituce či organizace. Granty jsou institucemi a organizacemi vypisovány vždy na určitý rok v mnoha kategoriích, přičemž se účelně žádá o granty z oblasti kultury, kategorie výtvarného umění.

K tomu, aby mohlo sdružení žádat dotaci je třeba orientovat se v aktuálně organizacemi a institucemi vypsaných grantech a splňovat jejich požadavky k přidělení. Každá z těchto institucí a organizací má své specifické požadavky za jakých je grant udělen. Také seznam požadovaných dokladů se může různě lišit.

Oficiální žádost se skládá z písemně zpracovaného formuláře předepsaného pro daný vyhlášený dotační program. Žádost o udělení grantu má zpravidla tři části, je tvořena obecnou částí, projektovou částí a celkovým nákladovým rozpočtem projektu. Žadatel o dotaci předkládá svou žádost té dané instituci písemně a v některých případech i v elektronické podobě na CD. Všechny vyplněné formuláře spolu s předepsanými přílohami a CD se zasílají doporučeně poštou nebo se předávají osobně.

K žádosti jsou často předsány i povinné přílohy jako: kopie dokladů o právní subjektivitě a kopie dokladů o oprávnění k vykonávané činnosti pro realizaci cílů vyhlášeného dotačního programu. Těmito doklady jsou stanovy občanského sdružení. Z přiložených stanov jasně vyplývá kdo je jmenován statutárním zástupcem, který je oprávněn jednat jménem sdružení navenek, rovněž je zde uvedeno i identifikační číslo. Tyto skutečnosti se již nemusí dále dokladovat. Dále se předkládají mnohá čestná prohlášení. Čestné prohlášení v němž žadatel prohlašuje, že není plátcem DPH. Čestné

prohlášení o skutečnosti, že u okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven, nemá žadatel žádné nesplacené závazky.

Některé instituce a organizace také požadují seznam všech organizací či institucí, od kterých žadatel obdržel na realizaci projektu dotaci, nebo u kterých na realizaci projektu dotaci požaduje.

Projektová část žádosti musí být zpracována písemně na formulářích předepsaných pro vyhlášený dotační program v souladu s jeho podmínkami a platnými zásadami. Projekt musí obsahovat minimálně údaje o: účelovém určení; termínu realizace projektu; proč chce žadatel projekt realizovat, pro koho je projekt určen; kde bude projekt realizován, územní vymezení realizovaného projektu; popis navrhovaného postupu realizace projektu v souladu s účelovým určením.

Další nezbytnou částí žádosti o udělení dotace je reálně a pravdivě sestavený celkový nákladový rozpočet projektu a výše požadované dotace. Požadovaná dotace se uvádí zaokrouhlená na celé stokoruny směrem dolů. **[jiné zdroje-1]**

V minulosti byly žádosti o granty úspěšné u těchto institucí a organizací:

- **Landek 02**

Hornické muzeum OKD Ostrava; Moravskoslezský kraj; Statutární město Havířov; Statutární město Ostrava; Nadace český fond umění; Nadace Landek; Město Stonava. **[12]**

Landek 04

Hornické muzeum OKD Ostrava; Moravskoslezský kraj; Statutární město Havířov; Statutární město Ostrava; Úřad městského obvodu Ostrava - Svinov; Nadace český fond umění; Nadace Landek; Město Stonava; Obecní úřad v Těrlicku. **[13]**

- **Landek 06**

Česko – německý fond budoucnosti; Visegrad fund; Hornické muzeum OKD Ostrava; Moravskoslezský kraj; Statutární město Havířov; Statutární město Ostrava; Úřad městského obvodu Ostrava - Petřkovice; Nadace český fond umění; Nadace Landek; Město Stonava. **[5]**

Organizátoři akce se také pokoušeli žádat o dotaci u grantového programu Ministerstva kultury České republiky. Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných symposií je však u těchto žádostí trvale neúspěšné. Ministr kultury České republiky pouze poskytl nad celou akcí záštitu.

3.2.2 Financování symposií pomocí sponzorských darů

Financování projektu pomocí sponzorských darů zaujímá, v porovnání s financováním za pomocí grantů, znatelně menší podíl, i tak je však tato finanční pomoc neocenitelná a pro chod symposia nepostradatelná.

O sponzorské dary se žádají většinou větší, úspěšnější firmy, jež mají k takovýmto sponzorským darům vyčleněny prostředky. Žádosti se zasílají rovněž tam, kde jsou již z minulých ročníků vytvořeny vazby mezi lidmi, kteří o daných poskytnutých prostředcích rozhodují.

Firmy se žádají o sponzorské dary zdvořilostním dopisem, ve kterém je celý projekt stručně popsán a představen. Dále se spolu s dopisem zasílají doprovodné materiály jako jsou katalogy z doposud proběhlých ročníků nebo DVD nosiče.

V České republice je limitována výše sponzorského daru částkou 50 000,- Kč, při poskytnutí částky vyšší, než zmiňované, si sponzoři mohou odepsat ročně z daně z příjmů pouze těchto 50 000,- Kč. Toto je ve většině případů důvodem proč se výše zmiňované částky nepřekračuje. Najdou se však i tací sponzoři, kteří přispívají částkou větší, je to však spíše ojedinělé.

Žádají se také firmy s menším kapitálem, kde o výši poskytnutého sponzorského daru rozhoduje povětšinou osobně sám majitel firmy. Takovéto sponzorské dary se pohybují řádově v tisících až desetitisících. Někteří majitelé firem poskytují na místo finančního obnosu materiál, potřebný k práci sochařů, v určité finanční výši, jenž si sochaři nebo organizátoři u dané firmy vyberou ve formě jejich výrobků.. Jiným způsobem je například zapůjčení náradí po dobu konání symposia.

Sponzorským darem je rovněž poskytnutí kamene pro práci sochařů. U českých firem jsou z větší části kameny nabídnuty za minimální obnos, jež se zdaleka nerovná skutečné ceně kamene, nebo jsou kameny přenechány pouze za odvoz.

Velmi důležitým darem, v historii sympozia, bylo poskytnutí louky zvané Horní Dvůr v Těrlicku - Hradišti pro osazení skulptur vytvořených při sympoziích, sochy tak mohou tvořit ucelený sochařský park, jenž se i do budoucna bude nadále rozšiřovat o nová a nová díla.

Neopomenutelné jsou i příspěvky jedinců, kteří se na konání sympozia sponzorsky podíleli z vlastních finančních zdrojů. A v neposlední řadě patří dík mediím prezentujícím a informujícím o všech ročnících sympozia širokou veřejnost. **[jiné zdroje-1]**

S tak trochu jinou formou sponzoringu, přesto velice milou, se lze setkat i v podobě upečeného moučnicku, který nadšená pozorovatelka a obdivovatelka sochařské práce přinese účastníkům k odpolední kávě. I tyto sponzorské dary jsou, především účastníky samými, vřele vítány!

Finanční rozpočet sympozií v minulosti navýšily příspěvky těchto firem a jednotlivců:

- **Landek 02**

Bezděk spol. s.r.o.; Ota Ciencala, ak. soch.; Daňová a účetní kancelář Ing. Renáta Preisslerová; FACTORY - velkoplošný tisk; Fenix; GRANT LIPNICE s.r.o.; Hotelová škola a obchodní a podnikatelská akademie Havířov s.r.o.; KOWER; Marcela Kolářová; NBS Invest, a.s.; Marek Nevrlý – WATT; OSPOL kompresory; Ostravské vodárny a kanalizace a.s; Ing. Rudolf Ovčář; Pekárna Šenov; Kamila Pernická; RADEGAST; Severomoravská energetika; SLEZSKÝ KÁMEN a.s.; SMSOFT; StarLux; Stavby Kájov – stavební společnost; Těšínské jatky; VOKD akciová společnost; WALMARK a Weha. **[12]**

- **Landek 04**

ALVAC s.r.o.; BUR – ANN s.r.o.; Čaje Jemča a ALIMA a.s.; Dalkia Česká republika; Daňová a účetní kancelář Ing. Renáta Preisslerová; Ing. Jaroslav Drahoš; FACTORY - velkoplošný tisk; FINIDR s.r.o.; Hanyš – pronájem mobilních jeřábů; Kamenictví Franek; KOHOUT Třinec s.r.o., plynářské a potrubářské práce; NBS Invest, a.s.; NEJA realitní kancelář; Marek Nevrlý – WATT; Ostravské vodárny a kanalizace a.s; Ing. Rudolf Ovčář; Pasířství Pavel Strakoš; RADEGAST; Radek Jiří; Zdeněk Tač; Těšínské jatky; Weha; a mediální partneři Český rozhlas Ostrava a moravskoslezský DENÍK. **[13]**

- **Landek 06**

Dalkia Česká republika; FACTORY – velkoplošný tisk; FINDR s.r.o.; Vendula Frantová; Karel Kajfosz; Kamenictví Fránek; KOHUT Třinec s.r.o., plynářské a potrubářské práce; MORAVIA STEEL; Bc. Martin Melichařík; NBS Invest, a.s.; NEJA realitní kancelář; Marek Nevrlý – WATT; OSPOL kompresory; Ostravské vodárny a kanalizace a.s.; Ing. Rudolf Ovčáří; Pasířství Pavel Strakoš; Kamila Pernická; Alfréd Petřík; RADEGAST; SLEZSKÝ KÁMEN a.s.; Zdeněk Tač; VKJ Holding; a mediální partneři Česká televize Ostrava; Český rozhlas Ostrava; moravskoslezský DENÍK. [5]

3.2.3 Zvláštní výdaje související s organizací sympozií

Zahraničním účastníkům sympozia je, po příjezdu a předložení buďto zpáteční letenky ekonomické třídy nebo vlakové jízdenky 2. třídy, hrazena doprava. Účastníkům z České republiky cesta na symposium hrazena není.

Každému účastníkovi sympozia jsou však poskytnuta tzv. stipendia. Výše stipendia se liší a to podle toho zda je udělováno profesionálnímu sochaři nebo studentovi. U profesionálního sochaře výše stipendia činila v minulých letech 20 000,- Kč. V současné době byla výše stipendia po zvážení orgány sympozia zvýšena na částku 25 000,- Kč. Studentům byla poskytována částka 5 000,- Kč, i ta se však navýšila na částku 7 500,- Kč. Tato vyplácená částka má účastníkům sloužit k pokrytí výdajů souvisejících s návštěvou sympozia. Stipendia jsou účastníkům vyplácena již od prvního

Obr. č. 3: Proslulá landecká harena u Barborky (vlastní foto, 2008)

Obr. č. 4: Sídlo sdružení pro konání mezinárodních kamenných sympozií (vlastní foto, 2008)

ročníku. Ve světě je to zcela běžně, u nás se tak děje pouze na lepších sympoziích, například symposium Brno Kámen.

Občanské sdružení pro konání mezinárodních kamenných sympozií pro účastníky zajišťuje jedno teplé jídlo denně v nedaleké harendě Barborka. Samozřejmostí je také poskytnutí ubytování po dobu konání sympozia v budově u ateliéru, kde mají návštěvníci možnost v kuchynce individuálně řešit otázku snídání a večeří. [jiné zdroje-1]

3.3 Jednotlivé ročníky landeckých sochařských sympozií

3.3.1 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 02

První mezinárodní sochařské symposium Landek bylo slavnostně zahájeno 14. 7. 2002, doba trvání byla stanovena do 10. 8. 2002, kdy bylo symposium s grácií ukončeno a sochařská díla, jež po tuto dobu vznikala pod šikovnými rukama sochařů, předána svému dalšímu osudu.

K účasti na prvním ročníku bylo pozváno pět zkušených umělců, kteří jsou ve svém oboru skutečnými mistry a mají rovněž bohaté zkušenosti z obdobných akcí pořádaných jinde ve světě. S některými autory se Martin Kuchař osobně setkal na jiných sympoziích, jiné vybíral na základě jejich životopisu, vytvořených prací, či zkušeností při práci s kamenem. Na první ročník zavítali autoři ze Švédska, Japonska, Německa, Polska a České republiky. Pětici zralých autorů doplňoval český student čtvrtého ročníku Umělecké školy sv. Anežky české v Českém Krumlově. [jiné zdroje-1]

Nad celou akcí převzal osobní záštitu hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Evžen Tošenovský, který zavítal na I. mezinárodní sochařské symposium v průběhu jeho konání. Pozitivně se k celé akci postavilo také vedení Hornického muzea, v čele s ředitelem Ing. Miroslavem Fojtíkem a Nadací Landek, v jejímž čele tehdy stál dnes už zesnulý Ing. Stanislav Vopasek. [12]

A tak se začalo pod Landekem „sochat“. Předem stanoveným cílem pořadatelů bylo nezadávat autorům určité téma, na které by měli tvořit. Díky tomu vznikla díla ničím neomezená, inspirovaná momentálním nápadem nebo vizí spatřenou v kvádru kamene. Z lomů bylo celkem dovezeno kolem třiceti tun kamene. Sochaři mohli volit mezi pískovci z Řeky nebo Božanova, syenitem ze Štěpánovic a dioritem ze Šumavy.

Po prvních dnech sympozia, kdy sochaři hledali, mezi kameny každý ten svůj ideální a jedinečný, zkoumali, radili se, přemýšleli, jakouže to konkrétní představu kameni vdechnou, se kvádry kamene začaly měnit. Někdo rychleji a s odvahou, jiný pomaleji a s rozvahou, tvořili svá díla. A tak běžný den umělce zahrnoval pravda těžkou, v prachu a potu zahalenou, ale o to víc vážení hodnou práci. Prací, která nekončila ani ve chvílích odpočinku, kdy nadšení, a mnozí i každodenní, pozorovatelé čekali na svou šanci, aby si mohli se svými oblíbenými autory pohovořit. Ale i toto patří neodmyslitelně k sympoziu, stejně tak jako večerní přátelské posezení s ostatními sochaři při sklenici lahodného moku. Jaká by to byla jinak hostina?

Během sochařského sympozia, v rámci mimopracovního programu, jsou pořádány také doprovodné exkurze či setkání s významnými osobnostmi našeho regionu. Přesný průběh exkurzí není předem stanoven a odvíjí se podle časového vytížení sochařů, momentální nálady, či úplně obyčejného počasí, které v tomto případě, kdy se tvoří pod otevřeným nebem, hraje při tvorbě sochařských děl význačnou roli.

Za dobu měsíčního pobývání umělců se pořádají přibližně tři exkurze za turistickými zajímavostmi našeho kraje či jinými významnými turistickými cíli. Druh exkurze je závislý na přání samotných autorů, přičemž se exkurzí účastní jen ti sochaři, kteří mají o danou exkurzi zájem nebo kterým to časové vytížení dovoluje. [12]

V průběhu všech ročníků sochařských symposií si mohli účastníci sympozia prohlédnout provozy firem jako :

- Třinecké železářny a. s.
- Českou zbrojovku a.s. v Uherském Brodě
- OKD, a.s., Důl ČSM, v.o.j.

Zavítali také do Moravskoslezských Beskyd, kde navštívili:

- Javorový vrch (968 m n.m.) v blízkosti města Třince odkud jsou nádherné rozhledy do širokého okolí. Z Javorového vrchu lze pozorovat za krásného počasí Tatry a Jeseníky. Na vrcholu se nachází turistická chata postavená roku 1895 s útulnou a restaurací. V letních měsících je vyhledávaným cílem turistů a odvážlivců holdujících paraglidingu. V zimě se po zasněžených svazích prohánějí lyžaři.
- Dále zavítali na Pustevny, které se rozkládají na severních svazích radhošťského hřebene v hlubokém údolí pod vrcholy Radhoště (1129m n.m.) a Tanečnice (1084m n.m.). Pustevny jsou vyhledávaným turistickým cílem, kde se vyskytuje

hned několik zejména architektonických pamětihodností, které jsou hodny používat statut národní kulturní památky. Jedná se o turistické útulny Maměnku a Libušín, které jsou postaveny v původní lidové architektuře navrženy slovenským architektem Dušanem Jurkovičem.

- Navštívili také Luhačovice, které jsou známy nejen léčivými prameny, ale také příjemným prostředím, ve kterém se snoubí krásná příroda a typická architektura. Jsou největšími moravskými lázněmi s dlouhou tradicí lázeňské léčby dýchacích cest, pohybového aparátu, trávicího ústrojí a diabetu. Lázně jsou známé přírodními léčivými prameny a příznivými klimatickými podmínkami.
- Neobvyklou exkurzí byla návštěva Farmy Stonava. Ta se podle slov Martina Kuchaře, setkala s nebývalými ohlasy ze stran sochařů, neboť nikdo z účastníků sympozia v minulosti takovouto farmu nenavštívil. Sochaři měli možnost prohlédnout si detailně farmu a blízké okolí. Návštěva byla slavnostně zakončena tradičními vepřovými hody.
- Odpočinkovou exkurzí byl výlet do luxusního hotelu Gołębiewski, který leží na úpatí hory Bukowa a polského města Wisła, nedaleko pramene nejdelší a největší polské řeky Wisły, jejíž součástí je aquapark Tropicana. V aquaparku je možno navštívit sauny, mořské koupele, solnou a sněhovou jeskyni, mnohé bazény a tobogány.

[jiné zdroje-1]

Organizátoři měli, již při prvním ročníku jasno v jedné věci, že se po úspěchu, které sympozium Landek 02 sklídilo u veřejnosti, bude celá akce konat znovu a to za dva roky jako bienále Landek 04.

3.3.2 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 04

Po roce se opět rozběhla celá řada nezbytných příprav pro konání druhého ročníku – bienále sympozia. Znovu se rozběhly žádosti o udělení finančních grantů, oslovovali se sponzoři. Nezbytností bylo zajištění potřebného materiálu k tvorbě sochařských mistrů. Všechny organizační záležitosti se podařilo zdárně zajistit a tak druhému ročníku mezinárodního sochařského sympozia nestálo nic v cestě.

Druhý ročník byl zahájen 14. srpna 2004 a úspěšně zakončen 10. září 2004. Záštitu nad akcí opět přijal hejtmán Moravskoslezského kraje a Ministerstvo kultury ČR.

Do Ostravy se při tomto ročníku sjelo osm mladých umělců, kteří nejsou v sochařském světě žádnými nováčky a jejichž kariéra je už nastartována. Účast na druhém ročníku přijali autoři z Mexika, Maďarska, Polska, Slovenska a České republiky. Profesionály opět doplnila studentka Jihočeské univerzity z Českých Budějovic. [jiné zdroje-1]

Po vzájemném seznámení se začala ozývat z Landeku pravá a nefalšovaná sochařina. A že to byl pořádný koncert pro sochaře a jejich nástroje, o tom svědčí i množství kamene, jehož bylo pro tento ročník dovezeno 90 tun. Mohutné bloky kamenů byly tvořeny maletínským a hořickým pískovcem, štěpánovickým syenitem, křišťanovským dioritem a brazilským gabrem.

Stejně jako první ročník se i ten druhý těšil hojné návštěvnosti po celou dobu konání, jak ze stran laické veřejnosti tak i lidí od pera, kamer a fotoaparátů, jež v médiích hojně informovali o průběhu celého sympozia. [13]

Program Landeku 04 se vcelku moc nelišil od ročníku minulého. Hodiny těžké práce strávené nad bloky kamene byly, alespoň částečně, vyváženy chvílemi strávenými s návštěvníky a kolegy při diskuzích, jež stejně nakonec skončily u umění a sochařského řemesla. Pravidelnou součástí programu se staly exkurze, v rámci nichž opět autoři zavítali do Třineckých železáren a. s., kde si prohlédli vysoké pece nebo sfárali do dolu ČSM, v.o.j. ve Stonavě, což bylo bezesporu přinejmenším nevšedním zážitkem.

Tento ročník byl ozvláštněn výstavou komorních děl zúčastněných sochařů, kteří si svá díla přivezli již s sebou. Díla byla instalována v Galerii Kruh na Zahradní ulici v Ostravě patřící Unii výtvarných umělců. Zajímavé fotografie pořízené v průběhu sympozia, amatéry i profesionály, byly vystaveny v prostoru bývalé těžní věže dolu Anselm, poblíž ukázkové štoly. Návštěvníci Hornického muzea tak měli možnost i po ukončení sympozia spatřit pořízené fotografie. Výstava po ukončení putovala dále do polské Lodži. [13]

3.3.3 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 06

Třetí ročník sympozia Landek 06 proběhl v období od 11. srpna do 8. září 2006, jak už se stalo zvykem, v areálu Hornického muzea pod Landekem v Ostravě Petřkovicích. Opět zavítali sochaři z několika zemí světa. I tento ročník se těšil hojné účasti autorů, kterých pod Landek zavítalo osm. Zastoupeno bylo Mexiko, Maďarsko, Německo, Polsko, Slovensko a Česká republika. Studentskou řadu doplňovala studentka Vysoké školy uměleckoprůmyslové z Prahy. [jiné zdroje-1]

Sochaři opět tvořili po dobu jednoho měsíce svá díla v kameni v areálu muzea před sochařským ateliérem Martina Kuchaře. Sochy vzniklé na sympoziu obohatily veřejná prostranství ostravského regionu, doplnily stávající sochařské parky v areálu Hornického muzea a na Horním Dvoře v Těrlicku – Hradišti.

Pro účastníky byl připraven doprovodný program ve formě exkurzí. Umělci si, jak už je tradicí, prohlédli vysoké pece v Třineckých železárnách, také navštívili činný důl v karvinském revíru, do kterého sfárali a nově zavítali i do Aquaparku v polské Wisle. Na programu byly i debaty s osobnostmi kulturního a veřejného života kraje. V průběhu sympozia proběhla rovněž vernisáž komorních děl zúčastněných výtvarníků v prostorách bývalé těžní věže dolu Anselm. [5]

- **Projekt "My Vy nebo Spolu"**

Třetí ročník mezinárodního sochařského sympozia Landek 06 se stal součástí trojprojektu *"MY VY NEBO SPOLU"*. Náplní tohoto společného projektu bylo propojení a vzájemná podpora třech zcela odlišných akcí v jeden velký společný mezinárodní projekt, který vytvořil pro umělce z různých kultur a zkušeností vhodné podmínky pro prezentaci ve třech pořádajících zemích, kterými byli Slovensko, Česká republika a Polsko. V každé z těchto zemí proběhlo zvlášť samostatné sympozium:

- na Slovensku – *Dimenzie súčasného sochárstva*; na VŠVU Bratislava;
– Katedra socha / objekt / inštalácia, konané ve dneh 6.června – 8. července 2006.
- v České republice – *Mezinárodní sochařské sympozium Landek 06*; v Hornickém muzeu v Ostravě, konané ve dnech od 11. srpna do 8. září 2006.
- v Polsku – *I. Międzynarodowe Warsztaty Rzeźbiarskie MY – WY – RAZEM*; v (CRP) Centru polského sochařství v Orońsku (institute Ministerstva kultury Polské republiky), konané ve dnech od 5.září do 13.října 2006. [9]

- **Dimenzie súčasného sochárstva**

Toto sympozium není sympoziem v klasickém slova smyslu, je odborným a tvořivým sympoziem umělců – pedagogů uměleckých vysokých škol, kteří jsou v umělecké komunitě uznávanými osobnostmi. Umělci zde tvořili uzavřeně, bez přístupu veřejnosti, na půdě vysoké školy. Výsledná prezentace děl pak proběhla jen v rámci putovní výstavy nebo vydaného katalogu. Cílem sympozia bylo prozkoumat nové možnosti v experimentální sochařské tvorbě. Jednou z takových možností bylo například modelování soch ve virtuálním prostředí a realizace pomocí CNC frézy (3D fréza), počítači řízeným nožem nebo přesné lití kovů a hmot do vyfrézovaných forem. Sympozium navázalo na předešlé projekty konané po dva roky na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě a Akademii umění v Banské Bystrici, kde tyto teoretické projekty proběhly ve formě diskuzí odborné veřejnosti zabývající se sochařstvím. [8]

Účastníci:

Anton Čierny – Slovensko

Jiří Příhoda – Česká republika

Ádám Szabó – Maďarsko

Bogdan Wajberg – Polsko

Koordinátor slovenské části projektu:

Patrik Kovačovský – Slovensko [8]

- **Mezinárodní sochařské sympozium Landek 06**

Účastníci:

Zuzana Čížková – Česká republika

Zbigniew Dudek – Polsko

Igor Kalina – Česká republika

Rudolf J. Kaltenbach – Německo

Lenka Klodová – Česká republika

Patrik Kovačovský – Slovensko

Peter Machata – Slovensko

Gábor Miklya – Maďarsko

David Travino Escobedo – Mexiko

Koordinátor české části projektu:

Martin Kuchař – Česká republika [5]

- **I. Międzynarodowe Warsztaty Rzeźbiarskie MY – WY – RAZEM**

Nejdůležitějším cílem projektu je podpora umělecké tvorby, především klasického sochařství, a vzniku sítě mezinárodních kulturních výměn. Centrum polského sochařství v Orońsku je jedinou institucí v Polsku, která je schopná zaručit vhodné sympozijní podmínky.

CRP (Centrum polského sochařství) zabezpečuje zázemí sociální, technickou infrastrukturu, řemeslnou asistenci, možnost prostorové expozice vystavených děl a také umožnění jejich celková dokumentace. Takovéto organizační uspořádání pomáhá jednak samotným uměleckým dílům tak i celkové popularizaci současného výtvarného umění. Každým rokem pořádá CRP několik výtvarných plenérů, řadu akademických dílen, sochařská sympózia za účasti umělců nejen z Polska, ale také z ostatních zemí. Sochy vzniklé během I. mezinárodních sochařských dílen byly umístěny, spolu na stejném místě, v zámeckém parku. [6]

Účastníci:**Tomáš Franta** – Česká republika**Patrik Kovačovský** – Slovensko**Martin Kuchař** – Česká republika**László Lugossy** – Maďarsko**Martin Piaček** – Slovensko**Bogdan Wajberg** – Polsko**Koordinátor polské části projektu:****Bogdan Wajberg** – Polsko [6]

Celého trojprojektu se zúčastnilo sedmnáct výtvarníků, kteří se prezentovali vlastní tvorbou, v podobě soch a objektů vzniklých při sympoziích. Sympozia časově kopírovala velká putovní výstava **WE/ YOU/ TOGETHER**, sestavená z plastik, které vytvořili zúčastnění výtvarníci, doplněná velkoplošnými fotografiemi děl vzniklých na sympoziích, v Bratislavě, Ostravě a Oroňsku. Výstava, jakožto výsledek společného partnerského trojprojektu, byla zahájena koncem listopadu 2006

v Oroňsku v Oranžérii Centra polského sochařství. Odtud na jaře loňského roku putovala do polské Lodži, kde byla, v galerii Parter na Akademii výtvarných umění, zahájena koncem března. V červnu pak výstavu hostila Czikász galerie ve Veszprému v Maďarsku. Dále se pak výstava stěhovala do Ostravy a od 3. prosince 2007 ji hostila městská galerie Viléma Wünsche v Havířově, kterou jsem osobně navštívila. V jednání je i zahájení výstavy v hlavním městě Praze. Výstava bude zakončena vernisáží, která se bude konat poslední týden v srpnu roku 2008, ve výstavních prostorách galerie Médium v Bratislavě.

Tato výstava, putující po zemích „visegrádské čtyřky“, tak vyplňovala prázdné období mezi sympozii z roku 2006 a těmi chystanými v roce 2008. Do budoucna je předpokládána i další spolupráce v rámci projektu „**MY VY NEBO SPOLU**“ jako bienále v roce 2008.

[9, jiné zdroje-1]

Obr. č. 5: Plastika Lászla Lugossyho (vlastní foto, 2007)

Obr. č. 6: Plastika Martina Kuchaře (vlastní foto, 2007)

*Obr. č. 7: Plastika
Tomáše Franty
(vlastní foto, 2007)*

*Obr. č. 8: Plastika
Bogdana Wajberga
(vlastní foto, 2007)*

*Obr. č. 9: Plastika
Zbigniewa Franciszka
Dudka (vlastní foto, 2007)*

3.3.4 Program Mezinárodního sochařského sympozia Landek 08

Čtvrtý ročník bienále mezinárodního sochařského sympozia Landek 08 je organizátory naplánován na období od 15. srpna – 12. září 2008 na již dobře známém místě v areálu Hornického muzea pod Landekem, kde se dobře daří sochařskému řemeslu, jak už tomu dostály minulé tři ročníky. Toto místo si již vytvořilo tradici, jak tomu dokazuje letošní čtvrtý ročník, a v sochařském světě získalo dobré jméno, rovněž se těší hojnému zájmu umělců mezinárodního měřítká.

Výběrové řízení pro účast na Mezinárodním sochařském sympoziu Landek 08 bylo zakončeno 16.2.2008 a pro letošní ročník byly vybráno osm umělců ze šesti zemí. Svě tradiční zastoupení zde našla Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko. Nově pak Egypt, Nový Zéland a Rumunsko. Sedm zkušených umělců doplňuje studentka, závěrečného ročníku Institutu pro umělecká studia v Ostravě, oboru výtvarného umění Marie Horáková. **[jiné zdroje-1]**

Tito umělci budou po dobu sympozijního pobývání tvořit svá díla z vybraných materiálů. Po zakončení sochy doplní sochařské parky na Horním Dvoře v Těrlicku – Hradišti a v areálu Hornického muzea v Petřkovicích.

Sdružení pro konání mezinárodních sochařských sympozií zajistí pro účastníky vše nezbytné, co je spojeno s jejich pobytem jako ubytování a stravování včetně doprovodného programu ve formě exkurzí.

V průběhu sympozia proběhne výstava doprovodných prací zúčastněných výtvarníků v některé z ostravských galerií. Po zakončení sympozia bude zpracován a vydán katalog Landek 08 a filmový dokument, jenž budou informovat laickou i odbornou veřejnost o autorech a celém průběhu sympozia. [jiné zdroje-1]

4. AUTOŘI SOCHAŘSKÝCH DĚL

Výběrem autorů, kteří se účastnili všech již proběhlých i chystaných ročníků, se zabývá organizátor a duchovní otec celé akce, profesní sochař, pan Martin Kuchař, který za dobu své kariérní působnosti, byl účasten mnoha akcí podobného ražení. A jako dobře znalý poměrů si pro své první sympozium vybíral povětšinou autory, se kterými se již setkal na mnohých sympoziiích nebo které osobně znal z dob svých uměleckých studií, popřípadě ty účastníky, jenž mu byli doporučeni jinými známými autory. V dalších letech, jak se postupně sympozium začalo medializovat a získávat si mezi autory dobré jméno, se již autoři sami začali zajímat o účast na této akci a organizátorovi zasílali svá portfolia. Neměnným pravidlem zůstává začlenění jednoho autora z řad studentů, který tak má šanci účastnit se mezinárodního sympozia a získat nové, potřebné zkušenosti.

4.1 Stručný profil účastníků sympozia Landek 02

Bosse Andersson

Narozen v roce 1952 ve Švédském Stockholmu. Vystudoval Školu výtvarných umění ve Stockholmu s uměleckým zaměřením na malířství a sochařství. Své práce vystavoval ve Švédsku, České republice, Dánsku, Itálii, Německu a Polsku. Tento autor je znám svou otevřeností a vřelým přístupem k návštěvě sympozii, což se projevilo i na zájmu autora o účast na sympoziu Landek 02.

Socha pojmenovaná „**Kultovní místo**“ je vytvořena ze dvou materiálů a to z dioritu a pískovce.

[12, jiné zdroje-1]

Obr. č. 10: Socha Bosse Andersona „Kultovní místo“ (vlastní foto, 2008)

Josef Andrlé

Obr. č. 11: Dílo Josefa Andrleho „Hravá socha“ (vlastní foto, 2008)

Argentině, Holandsku, Irsku a Německu.

Dílo s výstižným názvem „**Hravá socha**“ bylo vytvořeno ze štěpanovického syenitu. [12, jiné zdroje-1]

Janusz Owsiany

Narozen v roce 1961 v polském Glogowie. Jeho umělecké zaměření je specializováno na sochařství. Je organizátorem deseti ročníků Ogólnopolskich a Międzynarodowych Spotkań Twórczych „Chociemyśl“. Tato mezinárodní setkání sochařů se konala v letech 1991-2001. Na zahradě svého domu vytvořil veřejně přístupnou galerii, kde jsou umístěny sochy z konaných symposií. Autor se účastnil výstav v Polsku, České republice, Itálii, Německu, Španělsku a Švédsku.

Pro sochu „**Pénélopé a Odysseus**“ si autor vybral božanovský pískovec, který doplnil kovanou ocelí. [12, jiné zdroje-1]

Obr. č. 12: Socha Janusza Owsianego „Pénélopé a Odysseus“ (vlastní foto, 2008)

Erich Reischke

*Obr. č. 13: Dílo „Kamenný most“ Ericha Reischkeho
(vlastní foto. 2008)*

Narodil se v Německu, kde dosud žije a pracuje. Jeho uměleckým zaměřením je sochařství. Byl účastníkem a spoluorganizátorem prvního společného mezinárodního sochařského sympozia v St. Margarethen. Vystavoval v Německu, Argentíně, České republice, Francii, Moldávii, Rusku a USA.

Dílo s názvem „**Kamenný most**“ sochař vytvořil z dioritu. [12, jiné zdroje-1]

Shinji Sakai

Narodil se v Niigata v Japonsku. Vystudoval na Univerzitě výtvarných umění v Tokiu, kde je v současnosti profesorem. Vystavoval v Japonsku, České republice, Bulharsku, Makedonii a Rakousku. Účastnil se mezinárodního sochařského žulového sympozia v Jindřichově Hradci, kde se setkal s ostravským organizátorem Martinem Kuchařem, a na tomto základě byl vybrán pro účast na sympoziu.

*Obr. č. 14: Socha „Dialog otce s matkou“
Shinjiho Sakaie (vlastní foto, 2008)*

Autor vytvořil sochu pojmenovanou „**Dialog otce s matkou**“, materiálem byl božanovský pískovec. [12, jiné zdroje-1]

Václav Litvan

Narozen v Českém Krumlově. Zúčastnil se symposia jako student čtvrtého ročníku Umělecké školy sv. Anežky české v Českém Krumlově ve specializaci na sochařství. V současné době student Akademie výtvarných umění v Praze. Vystavoval v České republice. Zúčastnil se symposia na doporučení profesora Stanislava Zdražila. Výsledné dílo, z božanovského pískovce, mladý sochař nazval „Zákony džungle“.

[12, jiné zdroje-1]

Obr. č. 15: Dílo „Zákony džungle“ Václava Litvana (vlastní foto, 2008)

4.2 Stručný profil účastníků symposia Landek 04

Ivana Havlíčková

Narozena v roce 1984. Vystudovala Střední uměleckoprůmyslovou školu sv. Anežky české v Českém Krumlově, žačka profesora Zdražila. Dále studovala na Pedagogické fakultě výtvarný obor v Českých Budějovicích. Jejím uměleckým zaměřením je sochařství a restaurátorství. Autorka vystavovala v České republice.

Sochařčino dílo nazvané „Volnost“ je vytvořeno z božanovského pískovce.

[13, jiné zdroje-1]

Obr. č. 16: Dílo „Volnost“ Ivany Havlíčkové (vlastní foto, 2008)

Tomáš Franta

*Obr. č. 17: Socha
„Baroko v Čechách a na
Moravě pro Vendulku“
Tomáše Franty
(vlastní foto, 2008)*

Narozen v roce 1976. Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sv. Anežky české v Českém Krumlově, žák profesora Zdražila. Uměleckou specializací Tomáše Franty je sochařství, malířství a restaurátorství. Autor vystavoval v České republice a v Německu.

Vzniklá socha pojmenovaná **„Baroko v Čechách a na Moravě pro Vendulku“** je zpracována z hořického pískovce. [13, jiné zdroje-1]

Emir Guerrero Chávéz

Narozen v roce 1972 v Mexiku v Monterrey. Vystudoval Pedagogický institut v Monterrey se specializací na arteterapii. Jeho uměleckým zaměřením je malířství a sochařství. Autor vystavoval v Mexiku, České republice a USA. Sympozia se účastnil na doporučení Českého velvyslanectví v Monterrey.

Z hořického pískovce zde autor vytvořil sochu pojmenovanou **„Symboly prehispanických kultur Mexika“**. [13, jiné zdroje-1]

*Obr. č. 18: Socha „Symboly
prehispanických kultur Mexika“ Emira
Guerrera Chávèze (internet-2)*

Patrik Kovačovský

Obr. č. 19: Dílo Patrika Kovačovského
„Dva kokony“ (vlastní foto, 2008)

Narozen v roce 1970 na Slovensku. Vystudoval Střední průmyslovou školu a Vysokou školu výtvarných umění v Bratislavě. Uměleckou specializací Patrika Kovačovského jsou multimédia, sochařství a malířství. Dále je koordinátorem slovenské části projektu „**MY VY ALEBO SPOLU**“. Autor

vystavoval v mnoha zemích jmenovitě na Slovensku, České republice, Holandsku, Itálii, Francii, Kanadě, Kazachstánu, Německu, Polsku, Rakousku a USA.

Sochař dílo nazval „**Dva kokony**“, materiálem byl štěpanovický syenit.

[13, jiné zdroje-1]

Martin Kuchař

Narozen v roce 1969 v Českém Těšíně. Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti a Uniwersytet slaski institut sztuki v Cieszyne u profesora Jerzyho Fobera. Uměleckou specializací Martina Kuchaře je sochařství a restaurátorství. Je organizátorem a ústřední postavou Mezinárodních sochařských symposií Landek v Ostravě - Petřkovicích. Dále je koordinátorem české části projektu „**MY VY ANEBO SPOLU**“. Autor vystavoval v České republice, Austrálii, Maďarsku a Polsku.

Autor vytvořil sochu s názvem „**Sluneční stéla**“ z křišťanovského dioritu a leštěné nerezí. [13, jiné zdroje-1]

Obr. č. 20: Socha
Martina Kuchaře
„Sluneční Stéla“
(internet-3)

Jiří Marek

*Obr. č. 21: Socha
 Jiřího Marka
 „La comedia
 erotique“
 (vlastní foto, 2008)*

Narozen v roce 1972. Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti a Fakultu výtvarných umění v Brně u profesora Vladimíra Preclíka. Uměleckým zaměřením autora je sochařství, kresba a restaurátorství. Jiří Marek je rovněž organizátorem mezinárodních sochařských sympozií „Kámen“ v Brně. Spolužák Martina Kuchaře. Autor vystavoval v České republice.

Socha s příznačným pojmenováním „**La comedia erotique**“ je tvořena hořickým pískovcem. [13, jiné zdroje-1]

Klára Orosz

Narozena v roce 1976 v Maďarsku. Vystudovala Akademii výtvarných umění v Pécsi. Uměleckou specializací jsou multimédia a sochařství. Symposia se zúčastnila na doporučení Patrika Kovačovského. Vystavovala v Maďarsku, České republice, Itálii, Slovensku, Slovinsku a Velké Británii. Autorka na sympozium dorazila až v jeho průběhu, týdenní časový skluz ji pomohl dohnat kolega Patrik Kovačovský.

Výsledné dílo, z maletínského pískovce, sochařka pojmenovala „**Crumb of scarab**“.

[13, jiné zdroje-1]

*Obr. č. 22: Dílo „Crumb of scarab“ Kláry
 Orosz (vlastní foto, 2008)*

Bogdan Wajberg

Obr. č. 23: „Libám a objímám“ socha Bogdana Wajberga (vlastní foto, 2008)

Narozen v roce 1955 v Polsku. Vystudoval Střední uměleckou školu a Akademii výtvarných umění v Lodži, kde v současné době také vyučuje. Umělecky zaměřen je na sochařství. Vystavoval v Polsku, České republice, Francii, Slovensku a Německu. Je velmi hojným návštěvníkem sympozií. Je rovněž koordinátorem polské části projektu „**MY WY RAZEM**“.

Autor vytvořil sochu nazvanou „**Libám a objímám**“ z brazilského gabra.

[13, jiné zdroje-1]

4.3 Stručný profil účastníků sympozia Landek 06

Zuzana Čížková

Narozena v roce 1982 v Praze. V současné době žije v Brandýse nad Labem. Vystudovala Uměleckoprůmyslovou školu kamenosochařskou v Hořicích v Podkrkonoší a VŠUP v Praze u profesora K. Gebauera. Uměleckou specializací je sochařství. Vystavovala v České republice, Francii a Polsku.

Autorka vytvořila sochu, kterou pojmenovala „**Mamutí kel**“ ze slezského mramoru.

[5, jiné zdroje-1]

Obr. č. 24: Socha Zuzany Čížkové „Mamutí kel“ (vlastní foto, 2008)

Zbigniew Franciszek Dudek

*Obr. č. 25: Dílo Zbigniewa Franciszka
Dudka „Neraň mé srdce“
(vlastní foto, 2008)*

Narozen v roce 1957 v polském Tomaszowie. Vystudoval Akademii výtvarných umění v Lodži, kde v současnosti působí jako vysokoškolský pedagog. Uměleckým zaměřením Zbigniewa Franciszeka Dudka je sochařství. Vystavoval v Polsku, České republice, Francii, Maďarsku, Německu, Španělsku.

Autor zde vytvořil sochařské dílo nazvané „**Neraň mé srdce**“, materiálem byl křišťanovský diorit. [5, jiné zdroje-1]

Igor Kalina

Narozen v roce 1967 ve Zlíně. Vystudoval Střední umělecko-průmyslovou školu v Uherském Hradišti. Spolužák a dlouhodobý přítel Martina Kuchaře. Umělecky specializován na sochařství a restaurátorství. V současnosti bydlí nedaleko Prahy, kde pořádá privátní sochařské sympozia. Vystavoval v České republice, Polsku, Maďarsku, Slovensku.

Socha pojmenovaná „**Figura**“ je tvořena ze světlé slezské žuly. [5, jiné zdroje-1]

*Obr. č. 26: Socha Igora
Kaliny „Figura“
(vlastní foto, 2008)*

Rudolf Jakob Kaltenbach

Narozen v roce 1956 v Hochheimu am Main v Německu. V současné době bydlí v Berlíně. Uměleckým zaměřením Rudolfa Jakoba Kaltenbacha je sochařství. S Martinem Kuchařem se seznámili v Berlíně, kam byl ostravský sochař právě Kaltenbachem pozván. Vystavoval v Německu, České republice, Dánsku, Holandsku, Maďarsku, Slovensku a Švédsku.

Sochař výsledné dílo, ze světlé slezské žuly, nazval „**Smíření – Kameny**“. [5, jiné zdroje-1]

Obr. č. 27: Dílo Rudolfa Jakoba Kaltenbacha s názvem „ Smíření Kameny“ (vlastní foto, 2008)

Lenka Klodová

Narozena v roce 1969 rodačka z Ostravy - Petřkovic. Vystudovala VŠUP Praha sochařství u profesora K. Gebauera, kde i vyučovala. Vystavovala v České republice, na Slovensku, Polsku, Německu, Švédsku. Umělecky je zaměřena především na multimedia, sochy běžně nevytváří.

Autorka vytvořila sochu nazvanou „**Náruč**“ z maletínského pískovce. [5, jiné zdroje-1]

Obr. č. 28 : Socha „Náruč“ Lenky Klodové (vlastní foto, 2008)

Peter Machata

Obr. č. 29: Dílo „Dvojice“ Petera Machaty (vlastní foto, 2008)

Narozen v roce 1971 v Nových Zámcích na Slovensku. Současně bydlí v Bratislavě. Působí jako vědecký pracovník na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Jeho specializací jsou sochařství, je zdatným kameníkem, a šperkařem. Kolega Patrika Kovačovského. Vystavoval na Slovensku, v České republice, Německu, Maďarsku, Rakousku, Slovinsku a USA.

Peter Machata zde vytvořil dílo pojmenované „Dvojice“ z maletínského pískovce. [5, jiné zdroje-1]

Gábor Pál Miklya

Narozen v roce 1971 v Békéscaba v Maďarsku. Bydlí v Pécsi, kde vystudoval Akademii výtvarných umění. S Martinem Kuchařem se seznámil na mezinárodním sochařském sympoziu Jiřího Marka „Kámen“ v Brně. Autor je umělecky zaměřen na sochařství. Vystavoval v Maďarsku, v České republice, Německu, Rakousku, na Slovensku, ve Slovinsku a v USA.

Z maletínského pískovce autor vytvořil sochu „Tajemství“. [5, jiné zdroje-1]

Obr. č. 30: Socha „Tajemství“ Gábora Pála Miklyi (vlastní foto, 2008)

David Trevino Escobedo

Obr. č. 31: Socha „Obětní kámen“ Davida Trevina Escobeda (vlastní foto, 2008)

Narodil se v roce 1977 v Monterrey v Mexiku. Studoval Výtvarné umění obor sochařství, malířství a fotografii na Autonomní univerzitě Nuevo Leon, kde v současnosti také pracuje jako učitel. Vystavoval v Mexiku, v České republice, na Kubě, v Polsku a USA.

Socha „**Obětní kámen**“ je vytvořena z maletínského pískovce.

[5, jiné zdroje-1]

4.4 Účastníci Mezinárodního sochařského sympozia Landek 08

Jaromír Švaříček – Česká republika

Marie Horáková – Česká republika

Janusz Czumaczenko – Polsko

Rado Macuha – Slovensko

László Lugossy – Maďarsko

Carmen Tepsan – Rumunsko

Donald Buglass – Nový Zéland

Salah Hammad – Egypt [jiné zdroje-1]

4.5 Materiály využívané umělci k tvorbě sochařských děl

4.5.1 Božanovský pískovec

V současné době se božanovský pískovec těží v kamenolomu vzdáleném asi 3 km jv. od obce Božanov (jižně od města Broumova). Zdejší pískovce se těžily již od středověku. Je převážně béžový, někdy až šedobílý nebo naopak rezavě hnědý. Převážně středně a stejnoměrně zrnitý, místy se ale vyskytují nepravidelně omezené polohy hruběji zrnité. Podle minerálního složení a kaolinitové mezerní hmoty jej můžeme označit za středně zrnitý arkózový pískovec. Patří k našim nejkvalitnějším pískovcům.

Po staletí měl a má široké uplatnění ve stavebnictví, architektuře, sochařství a při obnově památek. Hojně byl využíván i v Praze. V letech 1924 – 1927 při stavbě Právnické fakulty UK a poté od 50. let 20. stol. při opravě či úpravě památek – např. v Pražském hradě, při rekonstrukci Národního divadla, obnově Lichtenštejnského paláce na Kampě, v Týnském chrámu a na dalších místech.

Využívá se při obnově památek sochařských, zejména jako materiál na kopie soch. Objevil se tak jak na Karlově mostě, tak na Malostranském i Křižovnickém náměstí. Jako architektonický kámen jej nalezneme samozřejmě v metru, ale také např. na Smetanově nábřeží nebo na Hradčanském náměstí a leckde jinde. [18]

4.5.2 Brazilské gabro

V dnešní době takřka ideálních přepravních možností se i na českém trhu objevují různé exotické horniny, které mají široké využití. A tak vznikla i možnost využívat bazické horniny např. z Brazílie. Mohou pocházet z různých míst a leckdy je zjištění místa jejich těžby možné až díky velkým detektivním aktivitám.

Zdrojem zeleného kompaktního gabra je nejspíše brazilská platforma, tvořící morfologicky, strukturně i regionálně geologicky jádro jihoamerického kontinentu. S ohledem na její blokovou stavbu a vzhledem k odlišnosti prekambričských orogénů, které ji zčásti skládají, je rozdělována na několik bloků. Dovážené bazické horniny pocházejí nejspíše z guayanského bloku (stáří cca 1,7 miliardy let), případně z pobřežního brazilského bloku, ve kterém dosahují stáří až 3,5 miliardy let. [14]

4.5.3 Hořický pískovec

V Hořických chlumech, součásti Jičínské pahorkatiny se v druhohorách zrodily pískovcové zásoby v hořickém regionu. České křídové moře zaplavující oblast české křídové pánve dosahovalo až do severovýchodních Čech. Vodní toky, vlévající se do něho z okolní pevniny, zanášely dno písky, jež ve spojení s kaolínem, glaukonitem nebo křemičitým pojidlem vytvořily kvádrový pískovec. K dalšímu geologickému vývoji došlo v třetihorách, kdy byly vlivem tektonické činnosti vyzvednuty vlastní Chlomy, dominanta Podkrkonoší – vrch Zvičina – a Staropacké vrchy.

K sochařským účelům slouží zejména pískovce s křemito-kaolinickým tmelem, který je určující pro soudržnost jednotlivých zrn, což je právě příklad podkrkonošského hořického pískovce křídového stáří, a to zejména ve východní části Chlumů.

Tradice hořického pískovce sahají hluboko do minulosti, byl to první trvanlivý stavební kámen, který již slavný Petr Parléř s oblibou používal pro své stavby a po něm i další mistři. Z hořického pískovce jsou vybudovány významné stavby jako např. katedrála sv. Víta na Pražském hradě, chrám sv. Barbory v Kutné Hoře nebo renesanční část Vladislavského sálu. V dnešní moderní době už je bohužel většinou nahrazen jinými materiály, přesto jsou oblasti, kde si stále udržuje své postavení. [internet-4, internet-5]

4.5.4 Křišťanovský diorit

Pochází od obce Křišťanov v jižních Čechách, ležících 11 km od Prachatic. Průmysl kamene Příbram, a.s. obnovil koncem 80. let 20. stol. těžbu této tmavé hlubinné vyvřelé horniny pod obchodním názvem prachatický diorit. Z hlediska historie jejího využívání a dalších výskytů obdobných dioritů v širším okolí je vhodnější označovat jej křišťanovský. Jeho složení je velmi příznivé pro opracovávání, výrazně v něm převládají tmavé součástky, biotit a amfibol, zatímco obsahy plagioklasů a zejména křemene jsou nízké. Alkalické živce neobsahuje vůbec a z akcesorických nerostů je významněji zastoupen apatit.

Původně se z křišťanovského dioritu vyráběla korýtká, žlaby, krmítka a další užité předměty pro selské domácnosti. Vyráběly se i nádoby o síle stěny pouhé 2 cm, což právě umožňovala snadná opracovatelnost této horniny. Posléze byl často využíván i pro funerální kamenické práce sochařské i konstrukční. Z konce 19. stol. pochází mj. jeho

použití na nefigurativní pozadí hrobky Antonína Dvořáka na Vyšehradském hřbitově a použit byl také pro podstavec sochy sv. Jiří na 3. nádvoří Pražského hradu. [10]

4.5.5 Maletínský pískovec

Maletínský pískovec měl neobyčejný význam mj. v moravské kulturní historii. Je to hornina jemnozrnná s jílovitým a křemenným tmelem. Snadno se opracovává a sochaři si jej cení mj. proto, že v něm lze vytvořit i velmi jemné detaily. Barvu má bílou, našedlou nebo nažloutlou s nepravidelnými šmouhami a jemnými vrstvičkami zbarvenými žlutohnědě kysličníky a hydroxidy železa. Navíc často obsahuje roztroušené červenohnědé železité konkrece velikosti většinou kolem 1 cm, místy i větší (až 5 cm).

Hojně je využíván již od středověku. V Olomouci je z něj zhotoveno např. gotické sousoší Olivetská hora z roku 1480 na kostele sv. Mořice a gotický portál z konce 15. stol. na Žerotínově náměstí. Vrcholu dosáhlo využívání maletínského pískovce v 17. – 18. stol. Z mnoha památek, které se dochovaly z tohoto období v Olomouci je možné uvést sloup sv. Trojice, městské kašny, kamenické články a plastiky na kanovníckých domech. Četné památky z maletínského pískovce nalezneme i v Mohelnici, ve Velkých Losínách a kupř. i na Rýmařovsku. Po 2. světové válce byla těžba tohoto skvělého materiálu již jen příležitostná.[3]

4.5.6 Slezský mramor

Původně to byly devonské vápence, které byly během hercynské orogeneze a následného vývoje žulovského granitového plutonu metamorfovány regionálně a leckde i kontaktně na mramory. Slezské mramory jsou jemnozrnné až velmi hrubozrnné. Barevně tvoří několik variet. Nejčistší krásně bílé (tzv. Slezská Carrara) obsahují přes 99 % CaCO_3 . Další variety barví obsažené nerosty. Grafit dodává šedou až černou barvu, flogopit hnědou až nařezavou a krystalky diopsidu jej barví zeleně. I přes rozsáhlé vrásnivé procesy, které slezské mramory prodělaly, nejsou tlakově příliš porušeny a lze z nich vylomit velké pravoúhlé bloky.

Doklady o využívání slezských mramorů sahají do 13. stol. Byly hojně využívány jak pro kamenické, stavební i sochařské práce. Mramorový pomník ve Vidnavě je z roku 1568, reliéf Krista u kostela ve Staré Červené Vodě z roku 1667 a hraniční kámen na Pradědu z roku 1721. Nejintenzivnější využívání však započalo ve 2. polovině 19. stol. a vyvrcholilo

před vypuknutím Velké hospodářské krize. Zemská kamenická a sochařská škola v Supíkovicích z roku 1885 se věnovala právě především zpracovávání mramoru. [1]

4.5.7 Světlá slezská žula

Pod obchodním označením slezská žula se ukrývá několik druhů hornin. Jsou to granity, granodiority, křemenné diority, pegmatity a aplity. Světlou slezskou žulou je míněn především drobně až středně zrnitý biotitický granit a zčásti granodiorit. Tyto horniny jsou staré cca 270 milionů let a utuhly v hloubce několika km pod tehdejším zemským povrchem. Těleso, které takto vzniklo, je dnes přístupné na ploše asi 150 km². Světlá slezská žula patří k nejkrásnějším a nejkvalitnějším českým žulám. Vyniká znamenitou pevností, dobrou leštitelností a velmi příjemným vzhledem.

Její těžba a opracovávání je doložena od 13. stol. Byla a je používána pro kamenické, stavební, architektonické a sochařské práce. Vedle žlabů, korýtek a koryt a kupř. dveřních ráků se dochovaly např. i sochařské práce z 18. stol. Z mladších dob existují četná sochařská a pomníková díla především z konce 19. a ze století 20. Nalezneme je nejen na Jesenicku, ale roztroušena po celé Moravě a Slezsku, včetně polského Slezska a mnohé jsou i v Čechách. [2]

4.5.8 Štěpánovický diorit (syenit)

Štěpánovický diorit tvoří mohutnou severojižní žílu u Štěpánovic, asi 13 km v. od Českých Budějovic. Oproti okolním horninám moldanubika probíhá kose a nejeví žádné známky metamorfosy ani deformací. Z tmavých součástí převládá aktinolit, který zatlačuje původní klinopyroxen (ten zůstává zachován pouze zčásti v relikttech).

Podle obsahů a složení živců se mohou některé partie této horniny blížit složením syenodioritu (vedle plagioklasů se objevují v menším množství i živce draselné) až syenitům, pokud obsah draselných živců převyší obsah plagioklasů. Rovněž se také místy svou strukturou a texturou blíží až k obvyklému strukturnímu a texturnímu vývoji syenitových hornin. [4]

5. UMÍSTĚNÍ SOCHAŘSKÝCH DĚL V REGIONU

Při prvním sympoziu v St. Matgarethen byla sochařská díla ponechána na místě svého vzniku, totéž praktikují některá sympozia i dnes. Naopak na sympoziích jiného druhu, jakým je například i Mezinárodní sochařské sympozium Landek, jsou vzniklé sochy přemísťovány na předem vybraná místa, aby je tak mohla ozvláštnit. Z tohoto však mnohdy pramení i jisté problémy, neboť ne vždy se sochu podaří umístit na takové místo, které si samotní autoři pro své dílo vybrali. A tak se po prvním ročníku organizátoři rozhodli pro založení sochařského parku v *areálu Hornického muzea v Ostravě Petřkovicích*, kde se umístily ostatní sochy, které neměly to štěstí a nedostaly se tam, kde bylo původně zamýšleno. Od prvního ročníku se rovněž praktikuje *darování vybrané sochy sponzorské obci* nebo městské části, která o toto projeví zájem, na oplátku za její štědrost. Od druhého ročníku sympozia pak byly některé z vzniklých soch umísťovány do nové lokality a to na *Horní Dvůr v Těrlicku – Hradišti*, jenž tak tvoří druhý sochařský park. Oba vzniklé sochařské parky jsou veřejnosti volně přístupné a to po celý rok.

5.1 Těrlicko - Hradiště, Horní Dvůr

Pět set metrů jižně od vrcholu Babí hory, nejvyššího bodu těšínské pahorkatiny, leží lokalita Horní Dvůr. Nachází se na katastrálním území obce Těrlicka, v místní části

Obr. č. 32: Horní Dvůr, v pozadí pohoří Beskydy (vlastní foto, 2008)

Hradiště. Toto místo má z historického hlediska slavnou minulost. Dokládají to archeologické vykopávky provedené Vladimírem Znamenákem v 80. letech 20. století, při nichž byly nalezeny keramické střepy, jejichž původ se datuje na přelom 8. a 9. století do tzv. doby hradištní. Kromě toho zde byly nalezeny fragmentární části hradištního opevnění, což podporuje teorii dávného osídlení. [21]

Horní Dvůr jsem osobně navštívila a dle mého názoru má tato lokalita zvláštní, osobité kouzlo. Osazené sochy, autorů *Franty, Kovačovského, Marka a Kaliny*, ve spojení s

překrásnou okolní krajinou působí na člověka velice harmonicky a tvoří tak nezapomenutelný krajinný obraz.

Dílo Martina Kuchaře, které doplňuje sochy zmiňovaných autorů, jsem při své návštěvě na této lokalitě nespatriila, v současnosti je zapůjčeno na výstavu *Sculpture by the sea* v australském Sydney.

5.2 Obecní park v centru Stonavy

Park se nachází nedaleko Obecního úřadu v samém centru obce. Kromě obvyklého parkového vybavení a parkové zeleně se na travnaté ploše nachází dětský koutek s dřevěnými prolézačkami a houpačkami. Atypickou dětskou prolézačkou je dílo sochaře *Andrleho*, jež tvoří zajímavý zpestřující prvek. „Prolézačka“ se zde těší mimořádnému zájmu dětí, které si ji hned velice oblíbily a pro něž se stala neodmyslitelnou součástí parku. A nebyly to jen děti, nýbrž i dospělí, ji přišli na chuť.

Obr. č. 33: Stonavský obecní park, se sochou Anderleho (vlastní foto, 2008)

5.3 Areál firmy NBS Invest – Prostřední Suchá

Tato firma se nachází na periferii Havířova v městské části Prostřední Suchá. Firma je významná především tím, že se v jejím areálu nachází jedna ze soch, jež spatřila světlo světa na Landeckém sympoziu. Socha byla věnována vedením Sdružení pro kamenná sympozia, jako akt díků za poskytnutou finanční podporu. V areálu se nachází socha Mexičana *Cháveze* „Symboly prehispanských kultur Mexika“.

5.4 Centrální park v Havířově

Centrální park, který umocňuje přírodní ráz náměstí v Havířově, rozprostírající se nedaleko obchodního domu Elán (dříve Budoucnost) prošel v nedávné době rozsáhlou rekonstrukcí. Kromě laviček a dětského koutku zde můžeme nalézt i umělecké výtvary jak ze dřeva tak i z kamene, jež jsou především naším cílem. Tento park je příjemným prostředím k odpočinku a sochy z Landeku autorů **Anderssona** a **Dudka** toto prostředí ještě více umocňují. Myslím si, že by do budoucna mělo být na tomto místě soch určitě více, ať už těch z kamene či jiných materiálů, aby se toto prostředí stalo ještě příjemnějším. [internet-6]

Obr. č. 34: Centrální park v Havířově se sochami Anderssona (v popředí) a Dudka (v pozadí) (vlastní foto, 2008)

5.5 Sad Milady Horákové

Sad se nachází na místě bývalého městského hřbitova, jenž tuto úlohu plnil až do 70. let 20. století, poté byl přebudován na park. V současnosti se zde nachází několik výtvarných děl pocházejících z Mezinárodního sympozia prostorových forem konaného v letech 1993 až 1994, které doplňuje dílo autora **Sakaie** z Landeku, kterého k vytvoření díla inspirovala smrt jeho otce, který zemřel ve 101 letech. Dílo je instalováno na velmi pěkném místě v klidné části parku. Podle mého názoru by si park zasloužil nový kabát, aby se tak stal příhodným místem pro tyto sochařské výtvary.

Obr. č. 35: Sad Milady Horákové s dílem Japonce Sakaie (vlastní foto, 2008)

5.6 Hřbitov – Ostrava Svinov

Nachází se zde socha, jež byla věnována na oplátku za udělenou dotaci, Úřadu městského obvodu *Ostrava - Svinov*, který tuto sochu umístil na prostranství v nově zrekonstruovaném hřbitově v tomtéž městském obvodu. Autorkou sochy je mladá studentka **Havlíčková**. Socha na tomto pietním místě působí velmi decentním a nenásilným dojmem.

Obr.č.36: Socha Havlíčkové na hřbitově v Ostravě Svinově (vlastní foto, 2008)

5.7 Petřkovické náměstí

Na nově zrekonstruovaném náměstí v centru Petřkovic, obklopena z jedné strany vkusně opravenou základní školou, z druhé strany radnicí, je osazena socha petřkovické rodačky **Klodové**. Myslím si, že se zde začlenění díla do okolního prostředí opravdu povedlo. Socha spolu s budovami tvoří velice hezký celek.

Obr. č. 37: Petřkovické náměstí, v popředí socha Klodové, v pozadí škola (vlastní foto, 2008)

5.8 Landek

Vrch Landek, zalesněný protáhlý kopec ležící nad soutokem řek Odry a Ostravice, tvoří poslední výběžek České vysočiny. Jméno Landek pochází z německého *Land – Ecke = kout země*. Landek pro své okolí představuje významnou krajinnou dominantu, ačkoliv své okolí převyšuje jen o 90 metrů.

Na jeho úpatí se nachází areál Hornického muzea OKD, které bylo otevřeno v roce 1993. Můžeme si zde prohlédnout expozici kolejových dopravních prostředků, povrchové expozice strojů a zařízení, či zrekonstruované tábořiště lovců mamutů. Velice důležitou součástí je výstavní vila č. 14, jež je koncipována jako samostatná expozice historie revíru, a vývoje základních důlních profesí, ale také historie osídlení Landeku. Bezesporně nejatraktivnější částí prohlídky je fárání do důlní expozice. Hornické muzeum tak společně s Národní přírodní památkou Landek vytváří unikátní lokalitu.

Historie tohoto území sahá daleko do minulosti. Archeologické výzkumy prokázaly osídlení Landeku již před 23 tisíci lety. Právě zde pravěcí lidé jako první na světě použili uhlí k udržování ohně ve svém ohništi. Dalším významným počinem, jenž se váže k Landeku, byl nález torza ženského těla, které je vysoké 46 mm, vyřezané z červeného krevele, nazývané Landeckou nebo také Petřkovickou Venuší. [20]

O uměleckém cítění na Landeku tedy nemůže být pochyb. Prolíná se zde až do současnosti v podobě konání *Mezinárodních sochařských symposií Landek*. Je rovněž domovem desítky soch, které jsou osazeny po celém areálu Hornického muzea OKD.

Vizí sochaře *Owsianego* bylo umístění vytvořené sochy v Komenského sadech, kde se v roce 1967 konalo první symposium na území města Ostravy a jejichž díla, jak už bylo výše zmiňováno, postihl nechvalně známý osud. Kulturní komise městské části Moravská Ostrava - Přívoz však zaujala, překvapivě, vůči tomuto nápadu vyhraněný a zamítavý přístup. Pro sochu bylo vybráno náhradní místo u tenisových kurtů.

Obr. č. 38: Socha Owsianego
v Hornickém muzeu OKD
(vlastní foto, 2008)

Dílo sochaře *Machaty* je umístěno rovněž u tenisových kurtů blízko sochy *Owsianego*. Obě dvě díla jsou umístěna ve velmi frekventované části muzea a tak je má šanci denně spatřit mnoho lidí. Osobně však dávám přednost takovému osazení soch, kdy jsou sochy umístěny na rozlehlejších prostranstvích, a kde může lépe vyniknout jejich krása.

Obr. č. 39: Dílo Machaty a
Hornickém muzeu OKD
(vlastní foto, 2008)

Reischke měl pro svůj výtvar vybrán místo v sadu Milady Horákové, sochu však postihl stejný osud jako sochu **Owsianego** a to zamítnutí kulturní komise městské části Moravská Ostrava – Přívoz. Ani v tomto případě se nepodařilo navázat na sympozium zde konané v letech 1993 – 1994 a tak zůstala socha na místě svého vzniku.

*Obr. č. 40: Socha Reischkeho
v Hornickém muzeu OKD
(vlastní foto, 2008)*

Dílo, které vznikalo pod rukama nejmladšího z autorů **Litvana** byla po zakončení sympozia ponechána v areálu muzea, z prvního ročníku sympozia tak doplňuje sochy **Reischkeho** a **Owsianeho**, které spolu tvoří první střípky budoucího sochařského parku na Landeku. Tyto dvě sochy můžeme spatřit jako první při vstupu přes hlavní bránu muzea. Můj dojem z osazení obou soch není tak pozitivní jako u jiných. Domnívám se, že by se sochy na jiném místě, avšak stále v areálu muzea, mohly lépe vyjímat.

*Obr. č. 41: Dílo Litvana
v Hornickém muzeu OKD
(vlastní foto, 2008)*

Dílo autorky **Orosz** a studentky **Čížkové** jsou umístěny poblíž legendární hornické Harendy u Barborky, která je po čas sympozia sochaři hojně navštěvována. Umístění obou soch na mne působí z estetického hlediska velmi vkusně a domnívám se, že vhodně zkrášlují vybrané místo.

*Obr. č.42: Díla Orosz a Čížkové
v Hornickém muzeu OKD
(vlastní foto, 2008)*

Díla sochařských mistrů **Wajberga** a **Kaltenbacha** jsou umístěny na volném prostranství mezi lanovým centrem a tenisovými kurty. Tato díla působí opravdu noblesně a spolu s typickou důlní architekturou tvoří opravdu skvostný celek. Považuji je za nejkrásněji osazené z celého areálu Hornického muzea OKD.

Obr. č. 43: Sochy Wajberga a Kaltenbacha v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008)

Escobedova socha je osazena nedaleko výtvorů **Wajberga** a **Kaltenbacha** na rozcestí k sochařskému ateliéru Martina Kuchaře. Tato socha je v porovnání s jinými výtvary značně odlišná. Podle slov autora je vytvořena pro specifickou veřejnost jako jsou například nevidomí, aby si mohli ohmatat její linie a textury. Po vytesaných schodech můžete na vrchol sochy i vystoupit a rozjímat.

Obr. č. 44: Socha Escobeda v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008)

Dílo **Miklyi** je sochou, jež jsem si během své práce nejvíce oblíbila, a jež považuji za nejzdařilejší a nejpropracovanější ze všech soch, které doposud na Landeku vznikly. Velice se mi také líbilo zakomponování sochy do okolního exteriéru. Dílo je nainstalováno na místě, před expozicí báňského záchranářství a blízké šachetní budovy a podle mého názoru působí, na osazeném místě, impozantně.

Obr. č. 45: Dílo Miklyi v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008)

6. NÁVRH PROHLÍDKOVÉ CYKLOTRASY PO VYBRANÝCH LOKALITÁCH S TĚMITO SOCHAŘSKÝMI DÍLY

Sochařská díla, jimiž se má práce zabývat, se řadí do tzv. „environmentální tvorby vnějšího prostoru“ tzn., že jednotlivá díla jsou v rámci sympozií vytvářena pod širým nebem a po dokončení jsou vhodně osazena do okolní krajiny Těšínska a Ostravska. Místa s těmito díly jsou volně přístupná veřejnosti, která tak má jedinečnou šanci sledovat návrat „kamene“ zpět do přírody, avšak opracovaného rukou sochařovou.

K tomu abychom stihli během jednoho dne všechny tyto krásné sochy navštívit můžeme použít různé druhy dopravních prostředků a jejich kombinací, avšak při žádné z nich si nevychutnáme krásu a atmosféru okolní krajiny tak jako ze sedla kola. Jednotlivá místa, která jsou ozvláštněna těmito skulpturami sochařských mistrů, se nacházejí v blízkosti cykloturistických tras a proto jsou pro cykloturisty velice dobře dostupná.

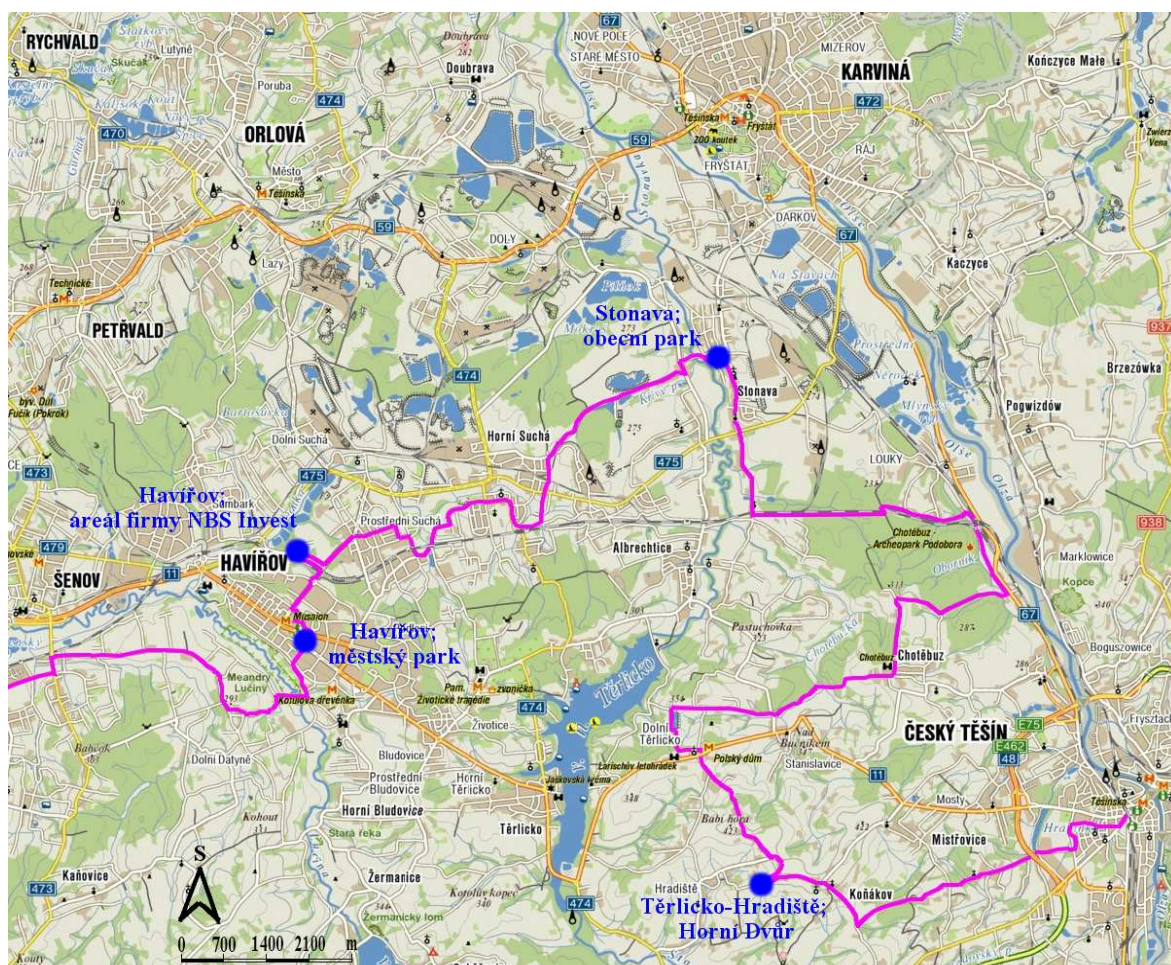
Předpokládá se však, že tuto trasu budou absolvovat pouze dospělí, zdatní jedinci. Z důvodu vedení po silnicích a místních komunikacích není určena k výpravám dětí nebo starších lidí, především kvůli celkové délce a tím pádem také náročnosti trasy.

6.1 Popis cykloturistické trasy se sochařskými díly

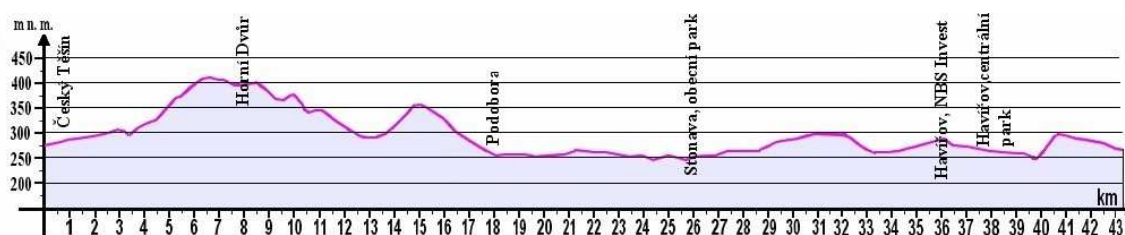
Začátek trasy jsem navrhla v *Českém Těšíně*, odtud vystoupáme na masiv Těšínské pahorkatiny, jež se zvedá západním směrem nad městem. Masiv se nad okolní krajinu vypíná cca o 150 m výše a je tvořen především vápenci. Blízko nejvyššího bodu této morfologické struktury, Babí hory 423 m n. m., nás bude čekat první zastavení. Navštívíme osadu *Horní Dvůr*, jež katastrálně patří pod obec *Těrlicko-Hradiště*, kde na malebné louce můžeme spatřit prvních pět sousoší. Jelikož je toto místo situováno na jižním svahu Babí hory, jsou zde za krásných letních dnů nádherné výhledy na celé Moravskoslezské Beskydy a Třineckou brázdu.

Po krátkém odpočinku budeme pokračovat po cyklotrase vedoucí přes vrchol Babí hory až na Kostelec, kde se nachází *Larischův letohrádek*. Z Kostelce se vydáme opět po cyklotrase směřující k obci Chotěbuz, která je známá díky nedávno vybudované *replíce slovanského opevnění v místní části Podobora*. Poté projedeme lesní cestou kolem železniční tratě až do obce Louky nad Olší. Tato obec byla v nedaleké historii téměř celá

zbourána v důsledku těžby černého uhlí z blízkého dolu ČSM. Zachovala se pouze její jižní část, která se nyní může pyšnit novým moderním *kostelem sv. Barbory*.

Obr. č. 46: Mapa cyklotrasy z Českého Těšína do Havířova (upraveno autorem, 2008)

Obr.č.47: Výškový profil cyklotrasy odpovídající mapové výšeři (zpracováno autorem, 2008)

Tabulka č. 1: Popis cyklotrasy (zpracováno autorem, 2008)

Název lokality	Nadmořská výška [m]	Vzdálenost [km]
Český Těšín	290	0
Horní Dvůr, Těrlicko Hradiště	400	7,07
Stonava, obecní park	237	25,93
Havířov, firma NBS Invest	270	36,16
Havířov, centrální park	260	38,21
Ostrava, Sad M. Horákové	230	62,68
Ostrava-Svinov, hřbitov	231	72,61
Petřkovice, náměstí	220	83,51
Laněk, hornické muzeum	232	87,02

Z Louk nad Olší budeme pokračovat po cestě kolem železniční tratě směřující z Českého Těšína na Havířov. Asi po třech kilometrech jízdy přes Loucký les odbočíme doprava, kudy se po polní cestě dostaneme do obce *Stonava*, jejíž historie je rovněž spjatá s těžbou černého uhlí. Naším dalším zastavením bude **obecní park v centru Stonavy**, kde se nachází jedno z děl sochařského sympozia Laněk. Poblíž parku se nachází chloubka obce *kostel sv. Máří Magdalény*.

Ze Stonavy se vydáme po vedlejší komunikaci směrem na *Horní Suchou*, cesta vede kolem dolu 9. květen, poblíž kterého lze pozorovat antropogenní účinky na okolní přírodu v podobě haldovin a odkališť. Po chvilce jízdy se dostaneme do centra obce odkud se napojíme na cykloturistickou trasu směřující přes *Prostřední Suchou*, kde můžeme spatřit sochařské dílo v **areálu firmy NBS Invest** a pokračujeme dále až do *Havířova*. V **Havířovském centrálním parku** můžeme obdivovat hned sochy dvě. Z centra Havířova stojí dále za povšimnutí *Chráněná památková zóna Sorela*, která tvoří jádro města.

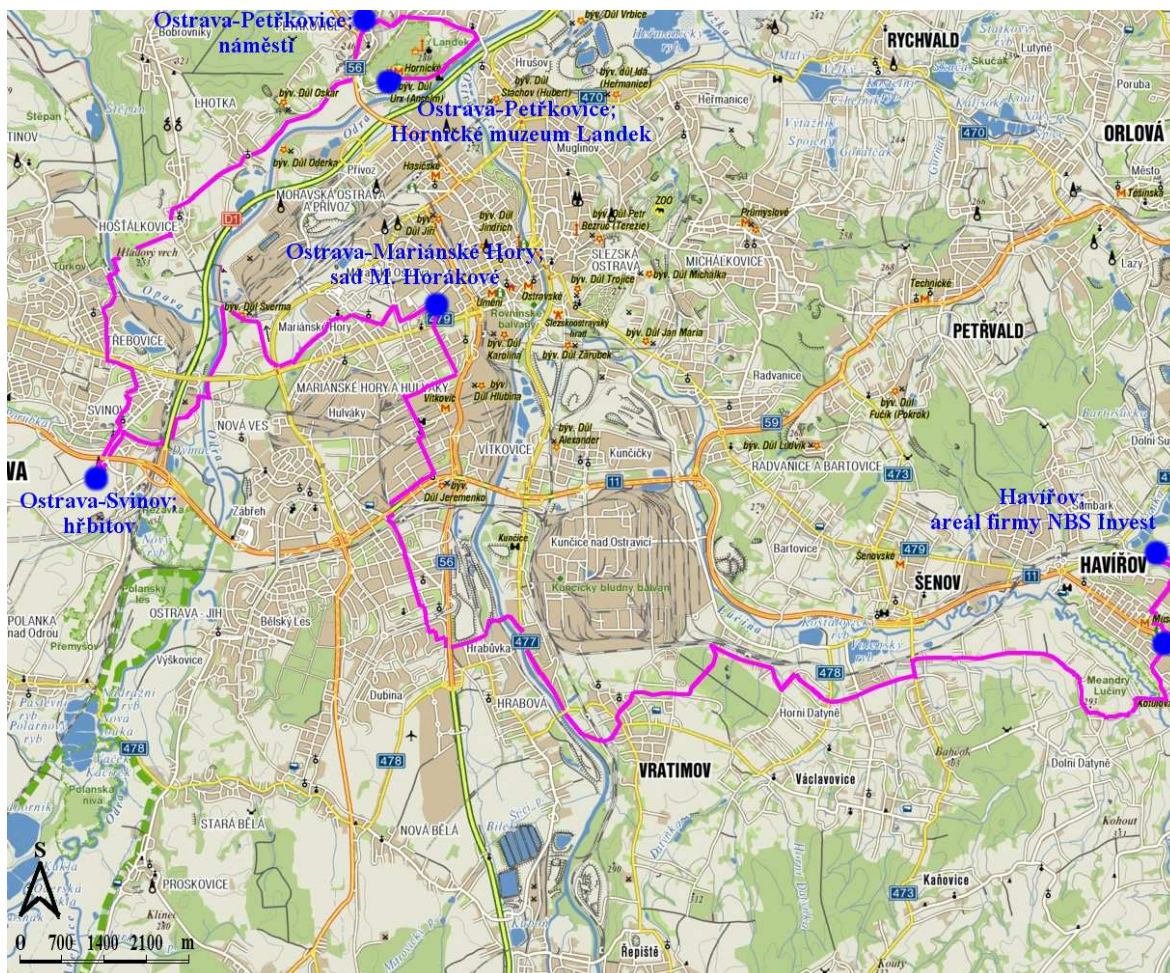
Z Havířova se vydáme kolem architektonického skvostu *Kotulovy dřevěnky* a následně přírodní památky *Meandry Lučiny*. Posléze se dostáváme mimo městskou zástavbu a vedlejšími cestami se přes krajinu polí a luk vydáváme směrem na Vratimov. Odtud se stáčíme na sever přes Hrabovou, Hrabůvku a Vítkovice a dostáváme se k **sadu Milady Horákové**, ve kterém je instalována další dílo.

Ze sadu M. Horákové vyrazíme směrem na Hulváky přes Novou Ves až k elektrárně, dále pojedeme po cykloturistické trase vedoucí kolem břehu řeky Odry, pojedeme nově vystavěnou dálnicí až se dostaneme na *Svinov*, kde navštívíme místní **hřbitov** s dalším sochařským výtvozem.

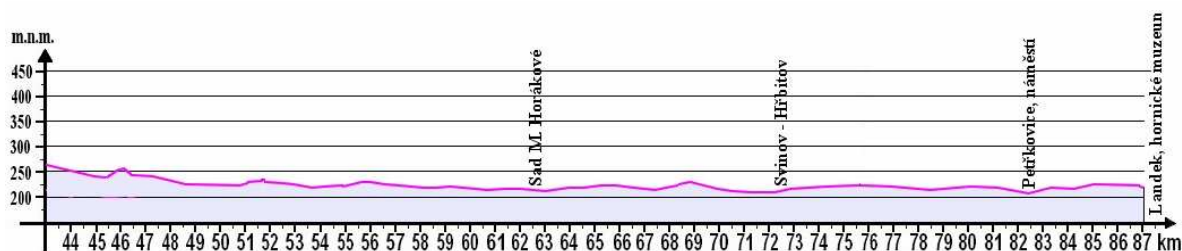
Ze Svinova projedeme městskou zástavbou až do nedalekých Třebovic, kde u zastávky Českých drah odbočíme po cykloturistické trase na Hošťálkovice a dále pokračujeme až do

Petřkovic. Zde nás čeká předposlední zastavení. Na místním **náměstí** si můžeme prohlédnout další z děl.

Konečně se na závěr trasy dostáváme pod báje opředený vrchol **Landek**, kde je ve zdejším Hornickém muzeu osazena většina děl, jenž byla v historii sympozia vytvořena.

Obr.č.48: Mapa cyklotrasy z Havířova na Landek (upraveno autorem, 2008)

Obr.č.49: Výškový profil cyklotrasy odpovídající mapové výšce (zpracováno autorem, 2008)

6.2 Zajímavá místa na trase

6.2.1 Český Těšín

První písemná zmínka o hradu Těšíně pochází z roku 1155, ze kterého později vzniklo město, sídlo těšínského knížete Měška I. Piastovce. Piastovci zde vládli až do roku 1653, kdy zemřela poslední těšínská kněžna z rodu Piastovců Alžběta Lukrécie. Těšínské knížectví poté připadlo Habsburkům, kteří zde vládli až do roku 1918.

*Obr.č.50: Těšínská radnice
(vlastní foto, 2008)*

Český Těšín a Cieszyn, dnes dvě různá města, tvořily kdysi jedno město jehož středem protékala řeka Olše. Český Těšín vznikl v roce 1920 rozhodnutím velvyslanecké konference o rozdělení sporného území Těšínska mezi Československem a Polskem. Historické centrum Těšína připadlo Polsku, na české straně zůstalo nádraží a průmyslové předměstí. Hranici vytvořila právě již zmiňovaná řeka Olše. V období mezi světovými válkami nastal velký rozvoj města, v této době byly vybudovány nové městské čtvrti. V současnosti je Český Těšín významným dopravním uzlem, nedávno zde byla dokončena rychlostní komunikace z Frýdku Místku, jež zásadně ulehčila zdejší často přetížené dopravě a přispěla k čistějšímu intravilánu města. [internet-7, internet-8]

- **Těšínská synagoga**

Netradičně pojatá židovská synagoga, zvaná „Schomre – Schabos“, jedna z mála dochovaných stavebních památek ve městě tvoří jeden z řadových domů v ulici. Na první pohled však upoutá netradiční karmínově zbarvenou fasádou, jež je pojata v maurském stylu. V roce 1928 ji navrhnul významný městský stavitel Eduard David. V současné době je na bývalé synagoze umístěna plaketa na upomínku zdejší židovské komunity. [internet-9]

*Obr. č. 51: Židovská synagoga
(vlastní foto, 2008)*

6.2.2 Těrlicko-Kostelec

• Larischův letohrádek

Tato unikátní venkovská stavba empírového slohu se nachází na kopci Kostelec na území obce Těrlicko. Historie letohrádku sahá pravděpodobně do let 1801 – 1804, kdy byla vystavěna hrabětem Larischem. Stavbu tvoří centrální válcovitá část o dvou podlažích, zakrytá plochou nízkou střechou, na stavbu navazují dvě krátká křídla o jedné místnosti. Na letohrádek navazuje tzv. „hladová zeď“, vystavěná za hladomoru v roce 1847 jako ohrada kolem ovocné zahrady. Zeď z lomeného kamene dosahovala až dvoumetrové výšky. Dnes je hladová zeď z velké části poničena, zachovala se pouze část dlouhá několik desítek metrů. [internet-10]

Obr. č. 52: Larishův letohrádek
(vlastní foto, 2008)

6.2.3 Chotěbuz – Podobora, Archeopark

„Vyšné hradisko Podobora“ je jedním z nejvýznamnějších pravěkých a raně středověkých památek Těšínského Slezska. V minulosti se zde rozkládalo mohutné trojdílné hradiště, pod kterým protékala řeka Olše. „Hradisko“ bylo osídleno ve dvou fázích. První byla fáze pravěká, která zabírala období starší doby železné (cca 800 – 400 let př. n. l.). Mezi nejvýraznější památky tohoto období patří např. korálky ze skelné pasty, železné sekery a jemná tuhovaná keramika. Druhá fáze osídlení spadala do tzv. „slovanského období“. V této době zde vyrostlo mohutné hradisko, které sloužilo jako mocenské a hospodářské centrum. Archeologické nálezy zahrnují jak výbavu jízdních bojovníků jako např. udidlo a ostruhy či zbraně jako sekery, hroty šípů a nože. Návštěva archeoparku by měla návštěvníkům přiblížit život v raně středověkém hradisku. [internet-11]

Obr. č. 53: Archeopark Podobora
(vlastní foto, 2008)

6.2.4 Louky nad Olší

- **Kostel sv. Barbory**

Obec Louky nad Olší se nachází asi 6 km jižně od Karviné. Na západě sousedí s obcemi Stonava a Albrechtice a na jihu s Chotěbuzí. Na východě obce protéká řeka Olše, jež zde tvoří státní hranici s Polskou republikou. V roce 2000 byl zde vystavěn kostel Sv. Barbory, jež navrhl architekt Ladislav Mirta. Kostel je zvláštní svým moderním půdorysným tvarem slzy, jež má symbolizovat smutek zdejších lidí, kteří byli kvůli těžbě uhlí nuceni opouštět své domy. [internet-12]

*Obr. č. 54: Kostel sv. Barbory
(vlastní foto, 2008)*

6.2.5 Stonava

Obec Stonava leží na území bývalého Těšínského knížectví, v dnešním Moravskoslezském kraji, v okrese Karviná. Nejstarší zmínky o vesnici pochází z roku 1388, kdy byl majitelem Hanke von Stonea, který zde v údolí stejné pojmenované řeky založil osadu. V rozvoji obce sehrálo roli zejména uhelné hornictví, které bylo v letech 1850 až 1939 pro Stonavu značným přínosem. Po roce 1948 s výstavbou dolů, byla zde ničena zemědělská a lesní půda včetně domů, mnohdy zmizely i celé části obce. Ve zdejších dolech se těžilo bez zakládání vytěžených prostor, což přinášelo zkázu nejen krajině, jež byla devastována, ale i lidem, kteří obci opouštěli. Obrat nastal až po roce 1990, kdy se Stonava začala znovu probouzet a postupně se stávala znovu příjemným místem k životu. [11]

*Obr. č. 55: Důl ČSM Sever,
(vlastní foto, 2007)*

- **Kostel sv. Máří Magdalény**

Římskokatolický kostel sv. Máří Magdalény, který leží v části Hořany, je dominantou obce. První zmínka sahá až do roku 1447, kdy na místě stávajícího kostela stával dřevěný kostelík. Ten byl vlivem třicetileté války zničen. Na jeho místě byl poté vystaven kostel nový, rovněž dřevěný, který sloužil věřícím až do roku 1913. V letech 1906-1910 se začal budovat kostel zděný, jehož podoba se zachovala až do dnešních dnů. Roku 1992 byl

Obr. č. 56: Kostel sv. Máří Magdalény (vlastní foto, 2008)

kostel prohlášen kulturní památkou. V tomtéž roce se započala rozsáhlá rekonstrukce kostela, na kterém se podobně jako na dalších stavbách podepsaly důlní vlivy. Dnes má kostel nově zrekonstruované, varhany, zvony, věžní hodiny a nainstalováno noční osvětlení. [11]

- **Švédský kopec**

Na křižovatce cest Karviná-Havířov a Stonava-Albrechtice se na levém břehu bezejmenné říčky nachází oblý kopeček, který poutá pozornost badatelů a jemuž lidová tradice přisoudila název Švédský kopec. Traduje se zde legenda o pohřbeném vůdci švédských vojsk z doby třicetileté války, kde se podle tehdejších zvyků nad hrobem vojevůdce vršila mohyla nejen z hlíny a kamenů, ale také z výzbroje a všeho co po boji zbylo. [11]

Obr. č. 57: Švédský kopec (internet-13)

6.2.6 Horní Suchá

- **Kostel sv. Josefa**

Leží na území bývalého Těšínského knížectví. Nachází se ve východním koutu republiky, mezi městy Karviná, Havířov a Český Těšín. První písemná zmínka o obci ležící v nížině řeky Sušanky pochází z roku 1305. Do roku 1471 byla Horní Suchá ve vlastnictví těšínských Piastovců. Pod obcí se nacházely, v dnešní době již z velké části vytěžené, zásoby černého uhlí, jehož těžba významně ovlivnila vývoj Horní Suché.

Dominantami obce jsou *kostel sv. Josefa z roku 1836*, který byl přestavěn z původního barokního kostela až do dnešní podoby a *mlýnské kameny z 19. století* jako pozůstatek tehdejšího cukrovaru vybudovaného hrabětem Larischem roku 1832. [15]

*Obr. č. 58: Kostel sv. Josefa
(vlastní foto, 2008)*

6.2.7 Prostřední Suchá

Původně samostatná obec, nyní součást statutárního města Havířova. Rok vzniku obce není přesněji znám. Podle kroniky Prostřední Suché pochází první zmínka o obci z „Historie arcibiskupství vratislavského“, kde se v dokumentu z roku 1302 biskupa Jindřicha I. poprvé zmiňuje obec s názvem Suchá. Lze se domnívat, že tři sousední obce, tj. Horní Suchá, Prostřední Suchá a Dolní Suchá, tvořily kdysi jediný celek. [internet-14]

5.2.8 Havířov

Město Havířov leží na jižním okraji ostravsko-karvinské průmyslové oblasti, asi v poloviční vzdálenosti mezi Ostravou a pohraničním městem Český Těšín. Na severu hraničí s hornickými středisky Petřvaldem, Orlovou a Karvinou, na západě s obcemi Šenov a Václavovice. Nejmladší nově založené město v České republice vzniklo

*Obr. č. 59: Centrum Havířova
(internet-15)*

v roce 1947 jako satelitní město Ostravska a Karvinska. Počátky města souvisejí s výstavbou hornických sídlišť. Jméno a městská práva získalo v roce 1955. Jméno města bylo vybráno ve veřejné soutěži z 2350 zaslaných návrhů jako např. Horníkov, Bezručov, Čurdov, Faratín, či Všemírov. [16]

- **Chráněná památková zóna Sorela**

Sorela, jež tvoří jádro Havířova byla v roce 1992 vyhlášena chráněnou památkovou zónou. Byla postavena v 50. letech ve stylu socialistického realismu. Architektům byla inspirací česká renesance, o čemž svědčí četné římsy, štíty a sgrafita, kterými jsou domy ozdobeny. Sorela zahrnuje územní soubor obytných budov ohraničený na jedné straně lesoparkem Stromovka, na druhé straně meandry

Obr. č. 60: Cháněná památková zóna Sorela (vlastní foto, 2008)

Lučiny. Na severozápadním konci patří do chráněného území zámek a kostel sv. Anny, na jihovýchodním konci památková zóna končí kinem Centrum . [internet-16]

- **Meandry Lučiny**

Meandry řeky Lučiny byly v roce 1991 vyhlášeny přírodní památkou. Přirozený neregulovaný tok řeky Lučiny, který se vine četnými říčními zákruty v hlíněných naplaveninách o délce cca 2,5 km a je hlavním předmětem ochrany. Říční meandry neustále mění svou polohu a tvar.

Obr. č. 61: Meandry Lučiny (internet-16)

V důsledku neustálé korytotvorné činnosti se Lučina podílí na vzniku řečiště se stanovišti, jako jsou hlinitopísčité naplaveniny, pravidelně se střídající přeje a tůň s naplavenými kmeny stromů či šterkové ostrůvky a podemleté stromy z pásma břehových porostů. Můžeme zde najít také zbytky lužních lesů s pestrou faunou a flórou. [internet-16]

- **Kotulova dřevěnka**

Kotulova dřevěnka byla postavena v roce 1781. Patří k nejstarším roubeným lidovým stavbám na Těšínsku. Od roku 1979 je zde umístěna expozice lidového bydlení, která prezentuje vybavení interiéru a způsobu života na přelomu 19. a 20. století. Od roku 1999 je zpřístupněna hospodářská budova s expozicí zemědělství. Součástí hospodářství je také zděná stodola s chlévem a větrný mlýnek „viatrak“, který sloužil především ke šrotování obilí, návštěvníci mohou shlédnout mlecí zařízení v provozu. [internet-19]

*Obr. č. 62: Kotulova dřevěnka
(internet-18)*

5.2.9 Ostrava

Ostrava je statutární město převážně průmyslového rázu. Rozkládá se na rozhraní Moravy a Slezska na severovýchodě České republiky, poblíž hranice s Polskem. Leží na soutoku Lučiny, Odry, Opavy a Ostravice. Město s rozlohou 214 km² tvoří celkem 23 městských obvodů, ve kterých žije 317 tisíc obyvatel. Je třetím největším městem České republiky.

Své jméno podle řeky Ostrá (Ostravice), nad kterou vznikla původně malá osada, z níž se postupně stala dnešní Ostrava. Řeka Ostravice ji dělí na dvě části na Moravskou Ostravu a Slezskou Ostravu.

Ostrava je sídlem krajského úřadu Moravskoslezského kraje i okresu Ostrava-město. Sídlem magistrátu je Nová radnice. Na území Ostravy leží čtyři městské památkové zóny.

*Obr. č. 63: Pohled na Ostravu
z Landeku
(vlastní foto, 2008)*

V roce 1763 bylo ve slezské části Ostravy objeveno bohaté ložisko kvalitního černého uhlí, což předznamenalo její další vývoj směrem k hornictví. V roce 1828 zde byly založeny, Rudolfovy hutě, olomouckým arcibiskupem Rudolfem Janem Habsburským. Tyto hutě později získali Rothschildové a dostaly nový název Vítkovice. „Ocelové srdce republiky“, tak byla také Ostrava ve druhé polovině 20. století nazývána, při svém největším průmyslovém rozmachu. Od 30.6.1994 se však již na území Ostravy netěží. [7]

5.2.10 Petřkovice

Petřkovice se nacházejí ve slezské části Ostravy a původně patřily k Opavskému knížectví. První zmínka pochází z roku 1377. Petřkovice, do jichž katastru náleží i vrch Landek, byly po většinu své historie součástí zprvu landeckého, později hlučínského panství. Po rozdělení Slezska v roce 1742 připadly k Prusku. Od 18. století se na Landeku těžilo kamenné uhlí. Koncem 19. století, spolu s intenzivním rozvojem dolování, se Petřkovice staly nejprůmyslovější obcí Hlučínska.. V roce 1920 byly s Hlučínskem připojeny k České republice. V letech 1938-1945 byly součástí Německa v důsledku mnichovské dohody. Od roku 1976 jsou Petřkovice součástí Ostravy. [7]

*Obr. č. 64: Šachetní
budova dolu Anselm
(Eduard Urx)
(vlastní foto, 2008)*

Na zpáteční cestě mají turisté možnost využít služeb vlakové dopravy a přepravit se osobními vlaky nebo vlaky, ve kterých je možnost rozšířené přepravy jízdních kol. Tyto vlaky jsou k tomuto patřičně uzpůsobeny a mají ve vagonech instalovány speciální stojany na kola. Vlaková jízdenka k přepravě kola, podle platného cenového tarifu Českých drah, stojí 25 Kč v každém použitém vlaku.

7. ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se snažila zpracovat doposud proběhlé ročníky Mezinárodního sochařského sympozia Landek a blíže se věnovat nejen problematice vnitřní organizace, financování celé akce, ale také programu sympozia včetně profilů autorů a popisu materiálu potřebných k tvorbě sochařských děl.

V rámci své práce jsem také navštívila lokality, na nichž se nacházejí jednotlivé sochy landeckého sympozia a mohla jsem je tak osobně spatřit, udělat si představu o vhodnosti jejich umístění či začlenění do krajiny. I přesto, že jsou sochy opatřeny popisnými štítky, jsem u navštívených lokalit postrádala komplexnější informace, které by podle mého názoru měly být dostupné v podobě informačních tabulí, aby se tak i nezasvěcený návštěvník těchto míst mohl dozvědět něco o původu těchto soch, autorech, či samotném sympoziu Landek.

Závěrečnou kapitolu své práce jsem věnovala návrhu cyklotrasy včetně zajímavých míst, která stojí na trase za zhlédnutí. Věřím, že se tato cyklotrasa může stát zajímavým námětem k příjemně strávenému dni.

Závěrem bych chtěla poděkovat:

Vedoucímu mé bakalářské práce, **Doc. Ing. Josefu Mazáčovi, CSc.**, za jeho věcné připomínky a náměty, bez nichž by tato práce nevznikla.

Předsedovi Občanského sdružení pro konání mezinárodních kamenných sympozií, **Mgr. A. Martinu Kuchaři**, za ochotu, pomoc a poskytnuté informace.

Výjimečnému člověku **RNDr. Janu Haukovi, CSc.**, za jeho obětavost a poskytnuté informace.

POUŽITÁ LITERATURA

1. Gába, Z. (1971): Slezský mramor-Vlastivědné zajímavosti č. 47. Okresní vlastivědné muzeum. Šumperk.
2. Gába, Z. (1972): Slezská žula-Vlastivědné zajímavosti č. 70. Okresní vlastivědné muzeum. Šumperk.
3. Gába, Z. (1973): Maletínský pískovec-Vlastivědné zajímavosti č. 78. Okresní vlastivědné muzeum. Šumperk.
4. Holub, F.V., Matějka, D., Koller, F. (2002): Dioritické horniny v moldanubickém batolitu. In: Zprávy o geologických výzkumech, Praha, s. 19 – 20.
5. Klodová, L., Krtilová, A., Kuchařová, H., Kuchař, M., Trevino, D. (2006): Landek 06 – mezinárodní sochařské sympozium. Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií. Ostrava.
6. Knorowski, M., Wajberg, B. (2006): I. Międzynarodowe warsztaty rzeźbiarskie, MY – WY – RAZEM. Centrum rzeźby Polskiej w Orońsku. Orońsko.
7. Korbelářová, I., Wawreczka, H., Wludyka, Z., Žáček, R. (2000): Ostrava 1890 – 1939. WART. Třinec.
8. Kovačovský, P. (2006): Dimenzie súčasného sochárstva. Vysoká škola výtvarných umění. Bratislava.
9. Kovačovský, P., Kuchař, M., Wajberg, B. (2006): My vy nebo spolu. Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií. Ostrava.
10. Kovařík, J. (2004): Prachatický diorit-kámen mnoha jmen. In: KÁMEN, 3, Praha.
11. Kubačáková, O. (2000): Stonava. Důl Darkov. Karviná.
12. Kuchařová, H., Holý, P., Rywиковá, B. (2003): Landek 02 - mezinárodní sochařské sympozium. Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií. Ostrava.
13. Kuchařová, H., Uhlář, B. (2004): Landek 04 - mezinárodní sochařské sympozium. Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií. Ostrava.
14. Mísař, Z. (1987): Regionální geologie světa. ACADEMIA. Praha.
15. Pěgřim, M. (2005): Horní Suchá 1305 – 2005. Vydavatelství Pěgřim. Havířov.
16. Prokop, R. (2005): Havířov 1955 – 2005. FINIR. Statutární město Havířov.

17. Romei, F. (1996): Historie sochařství od dávnověku po dnešek. SVOJTKA. Praha.
18. Rybařík, V.(2008): Božanovský pískovec. In: KÁMEN, 1, Praha.
19. Stanovy sdružení družení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií.
Sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií. Ostrava.
20. Vopasek, S. (2003): Landek-svědék dávné minulosti. Finidr. Český Těšín.
21. Znamenák, V. (2005): Hradiště. Tiskárna Harok. Šenov.

ELEKTRONICKÉ ODKAZY

1. Chlupáč, M.: *Chvála sochařských sympozií* [online]. Datum poslední aktualizace: 27.09.2007 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.revuekamen.cz/chvala_sympoziim.htm>
2. Lichtenstein.: *Emir G. Chávez – Symboly prehispanských kultur mexika* [online]. Datum poslední aktualizace: 04.12.2007 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.symposiumlandek.cz/a03_2004_cz.htm>
3. Lichtenstein: *Martin Kuchař – Sluneční stéla* [online]. Datum poslední aktualizace: 04.12.2007 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.symposiumlandek.cz/a05_2004_cz.htm>
4. Žlábková, L.: *Historie těžby pískovce na Hořicku* [online]. Datum poslední aktualizace: 31.05.2006 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://krkonose.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=6954&Itemid=3>
5. Horice.org.: *Hořický pískovec* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <<http://www.horice.org/cz/historie-mesta/tradice-mesta/>>
6. Dvořák, B.: *Toulky Havířovem , městem zeleně a parků* [online]. Datum poslední aktualizace: 31.12.2007 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <<http://www.mavlast.cz/top-vylety.toulky-havirovem-mestem-parku-a-zelene>>
7. Szczurek, K.: *Český Těšín* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <<http://info.tesin.cz/>>
8. Wikipedia.cz.: *Český Těšín* [online]. Datum poslední aktualizace: 31.03.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%BD_T%C4%9B%C5%A1%C3%ADn>
9. Štěpánek, J.P.: *Těšínská židovská synagoga* [online]. Datum poslední aktualizace: 11.08.2006 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <<http://www.hradycz/index.php?OID=3930>>

10. Kunovský, J.: *Larischův letohrádek* [online]. Datum poslední aktualizace: 14.03.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: http://mesta.obce.cz/moolvol/dokumenty2.asp?id_org=16657&id=88726
11. Muzeum těšínska.: *Archeopark a archeologické naleziště v Chotěbuzi – Podoboře* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.muzeumct.cz/pobocky/pobocky/chotebuz.php>
12. Satrapa, P.: *Česko zdobí staleté kostely i desítky nových svatostánků* [online]. Datum poslední aktualizace: 07.05.2007 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&id=3452&type=1>
13. Rolenc, J.: *Stonava – Švédský kopec* [online]. Datum poslední aktualizace: 06.03.2005 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.hradycz/?OID=2730&adpg=6>
14. Wikipedia.cz.: *Prostřední Suchá* [online]. Datum poslední aktualizace: 17.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Prost%C5%99edn%C3%AD_Such%C3%A1
15. Vidia Design.: *Havířov* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.pampeliska.cz/ubytovani/moravskoslezsky-kraj/ostravsko/havirov/ubytovani.html>
16. Info Česko.: *Havířov chráněná památková zóna Sorela* [online]. Datum poslední aktualizace: 30.11.2006 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.infocesko.cz/Czechia/Content/clanek.aspx?clanekid=4779&lid=1&dabs=9>
17. Info Česko.: *Přírodní památka meandry Lučiny u Havířova* [online]. Datum poslední aktualizace: 11.02.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: http://www.infocesko.cz/Czechia/Images/clanek/pr_zajm/17423/01zoom.jpg
18. Kudyznudy.cz.: *Kotulova dřevěnka* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.kudyznudy.cz/en/regiony/severni-morava-a-slezsko/tesinske-slezsko/>
19. Muzeum těšínska.: *Kotulova dřevěnka v Havířově – Bludovicích* [online]. Datum poslední aktualizace: 21.04.2008 [cit: 21-04-2008]. Dostupný z WWW: <http://www.muzeumct.cz/pobocky/pobocky/kotulka.php>

JINÉ ZDROJE

1. Ústní sdělení Mgr. A. Martina Kuchaře, předsedy občanského sdružení pro činnost mezinárodních kamenných sympozií (2008)

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. č. 1: Těžní věž bývalého dolu Anselm (Edurda Urxe) na Landeku (vlastní foto, – str. 4
- Obr. č. 2: Sochařský ateliér, místo ve kterém tvoří Martin Kuchař (vlastní foto, 2008) – str. 5
- Obr. č. 3: Proslulá landecká harena u Barborky (vlastní foto, 2008) – str. 14
- Obr. č. 4: Sídlo sdružení pro konání mezinárodních kamenných sympózií (vlastní foto, 2008) – str. 14
- Obr. č. 5: Plastika Lászla Lugossyho (vlastní foto, 2007) – str. 22
- Obr. č. 6: Plastika Martina Kuchaře (vlastní foto, 2007) – str. 22
- Obr. č. 7: Plastika Tomáše Franty (vlastní foto, 2007) – str. 23
- Obr. č. 8: Plastika Bogdana Wajberga (vlastní foto, 2007) – str. 23
- Obr. č. 9: Plastika Zbigniewa Franciszka Dudka (vlastní foto, 2007) – str. 23
- Obr. č. 10: Socha Bosse Andersona „Kultovní místo“ (vlastní foto, 2008) – str. 24
- Obr. č. 11: Dílo Josefa Andrlého „Hravá socha“ (vlastní foto, 2008) – str. 25
- Obr. č. 12: Socha „Janusza Owsianego“ Pénélopé a Odysseus (vlastní foto, 2008) – str. 25
- Obr. č. 13: Dílo „Kamenný most“ Ericha Reischkeho (vlastní foto, 2008) – str. 26
- Obr. č. 14: Socha „Dialog otce s matkou“ Shinjiho Sakaie (vlastní foto, 2008) – str. 26
- Obr. č. 15: Dílo „Zákony džungle“ Václava Litvana (vlastní foto, 2008) – str. 27
- Obr. č. 16: Dílo „Volnost“ Ivany Havlíčkové (vlastní foto, 2008) – str. 27
- Obr. č. 17: Socha „Baroko v Čechách a na Moravě pro Vendulku“ Tomáše Franty (vlastní foto, 2008) – str. 28
- Obr. č. 18: Socha „Symboly prehispanských kultur Mexika“ Emira Guerera Cháveze (internet-1) – str. 28
- Obr. č. 19: Dílo Patrika Kovačovského „Dva kokony“ (vlastní foto, 2008) – str. 29
- Obr. č. 20: Socha Martina Kuchaře „Sluneční Stéla“ (internet-2) – str. 29
- Obr. č. 21: Socha Jiřího Marka „La comedia erotique“ (vlastní foto, 2008) – str. 30

- Obr. č. 22: Dílo „Crumb of scarab“ Kláry Orosz (vlastní foto, 2008) – str. 30
- Obr. č. 23: „Líbám a objímám“ socha Bogdana Wajberga (vlastní foto, 2008) – str. 31
- Obr. č. 24: Socha Zuzany Čížkové „Mamutí kel“ (vlastní foto, 2008) – str. 31
- Obr. č. 25: Dílo Zbigniewa Franciszka Dudka „Neraň mé srdce“(vlastní foto, 2008) – str. 32
- Obr. č. 26: Socha Igora Kaliny „Figura“(vlastní foto, 2008) – str. 32
- Obr. č. 27: Dílo Rudolfa Jakoba Kaltenbacha s názvem „Smíření Kameny“ (vlastní foto, 2008) – str. 33
- Obr. č. 28: Socha „Náruč“ Lenky Klodové(vlastní foto, 2008) – str. 33
- Obr. č. 29: Dílo „Dvojice“ Petera Machaty (vlastní foto, 2008) – str. 34
- Obr. č. 30: Socha „Tajemství“ Gábora Pála Miklyi (vlastní foto, 2008) – str. 34
- Obr. č. 31: Socha „Obětní kámen“ Davida Trevina Escobeda (vlastní foto, 2008) – str. 35
- Obr. č. 32: Horní Dvůr, v pozadí pohoří Beskydy (vlastní foto, 2008) – str. 40
- Obr. č. 33: Stonavský obecní park, se sochou Anderleho (vlastní foto, 2008) – str. 41
- Obr. č. 34: Centrální park v Havířově se sochami Andersona (v popředí) a Dudka (v pozadí) (vlastní foto, 2008) – str. 42
- Obr. č. 35: Sad Milady Horákové s dílem Japonce Sakakie (vlastní foto, 2008) – str. 42
- Obr. č. 36: Socha Havlíčkové na hřbitově v Ostravě Svinově (vlastní foto, 2008) – str. 43
- Obr. č. 37: Petřkovické náměstí, v popředí socha Klodové, v pozadí škola (vlastní foto, 2008)– str. 43
- Obr. č. 38: Socha Owsianego v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 44
- Obr. č. 39: Dílo Machaty a Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 44
- Obr. č. 40: Socha Reischkeho v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 45
- Obr. č. 41: Dílo Litvana v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 45
- Obr. č. 42: Díla Orosz a Čížkové v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008– str. 45
- Obr. č. 43: Sochy Wajberga a Kaltenbacha v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 46
- Obr. č. 44: Socha Escobeda v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 46
- Obr. č. 45: Dílo Miklyi v Hornickém muzeu OKD (vlastní foto, 2008) – str. 46

- Obr. č. 46: Mapa cyklotrasy z Českého Těšína do Havířova (upraveno autorem, 2008) – str. 48
- Obr. č. 47: Výškový profil cyklotrasy odpovídající mapové výseči (zpracováno autorem, 2008) – str. 48
- Obr. č. 48: Mapa cyklotrasy z Havířova na Landek (upraveno autorem, 2008) – str. 50
- Obr. č. 49: Výškový profil cyklotrasy odpovídající mapové výseči (zpracováno autorem, 2008) – str. 50
- Obr. č. 50: Těšínská radnice(vlastní foto, 2008) – str. 51
- Obr. č. 51: Židovská synagoga (vlastní foto, 2008) – str. 51
- Obr. č. 52: Larishův letohrádek (vlastní foto, 2008) – str. 52
- Obr. č. 53: Archeopark Podobora (vlastní foto, 2008) – str. 52
- Obr. č. 54: Kostel sv. Barbory (vlastní foto, 2008) – str. 53
- Obr. č. 55: Důl ČSM Sever, (vlastní foto, 2007) – str. 53
- Obr. č. 56: Kostel sv. Máří Magdalény (vlastní foto, 2008) – str. 54
- Obr. č. 57: Švédský kopec (internet 3) – str. 54
- Obr. č. 58: Kostel sv. Josefa (vlastní foto, 2008) – str. 55
- Obr. č. 59: Centrum Havířova(internet 4) – str. 55
- Obr. č. 60: Chráněná památková zóna Sorela (vlastní foto, 2008) – str. 56
- Obr. č. 61: Meandry Lučiny (internet 4)– str. 56
- Obr. č. 62: Kotulova dřevěnka (internet 5) – str. 57
- Obr. č. 63: Pohled na Ostravu z Landeku (vlastní foto, 2008) – str. 57
- Obr. č. 64: Šachetní budova dolu Anselm (Eduard Urx)(vlastní foto, 2008)) – str. 58

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

ak. soch. – akademický sochař
a.s. – akciová společnost
AVU – Akademie výtvarných umění
 CaCO_3 – vápenec
cca – cirka
CD – kompaktní disk
cm – centimetr
CRP – Centrum polského sochařství
č. – číslo
ČR – Česká republika
ČSM – Československý svaz mládeže
DPH – Daň z přidané hodnoty
DVD – digitální víceúčelový disk
IČO – identifikační číslo organizace
Ing. – inženýr
j.v. – jihovýchodně
Kč – korun českých
km – kilometr
 km^2 – kilometr čtvereční
kupř. – kupříkladu
m – metr
mj. – mimo jiné
mm – milimetr
m n. m. – metrů nad mořem
např. – například
obr. – obrázek
OKD – Ostravsko – karvinské doly

př. n.l. – před naším letopočtem
sb. – sbírka
sv. – svatý
spol. – společnost
s.r.o. – společnost s ručením omezeným
St. – Saint (Svatý)
st. – století
stol. – století
str. – strana
tzv. – takzvaný
v.o.j. – veřejná obchodní společnost
VOKD – Výstavba ostravsko– karvinských dolů
VŠVU– Vysoká škola výtvarných umění
VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová
UK – Univerzita Karlova
% – procento

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Popis cyklotrasy (zpracováno autorem, 2008) – str. 49